

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Knafljeva ulica 5
Uredništvo „Domovine“, Knafljeva ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Narodna za tuzemstvo: četrtletno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za iz-
zemsstvo razen Amerike: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din.
Amerika letno 1 dolar. — Račun poštno hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 19.711.

Nabirajte nove naročnike za „Domovino“!

Hudo zimo imamo letos in ljudje se drže večinoma peči ter čitajo. Gotovo med vsemi časopisi Slovenije se «Domovina» največ bere zaradi svoje pestre vsebine zabavnega in poučnega značaja.

Na naš poziv za širjenje «Domovine» ki smo ga objavili v božični številki ter obenem razpisali lepe nagrade za najmarljivejše nabiralce novih naročnikov, se pridno oglašajo naši prijatelji in prijateljice s številnimi novimi «Domovinarji» in «Domovinaricami».

Sloves «Domovine» je celo že tako velik, da se številni novi naročniki oglašajo sami od sebe.

Ponovno prosimo naše prijatelje in prijateljice, da nadaljujejo s svojim delom in si pribore razpisane nagrade. Rekli smo sicer, da se bodo nagrade razdelile že v začetku februarja, a smo rok tekmovanja podaljšali do konca februarja. «Domovina» stane na leto le 36 Din, kar je malenkost za časopis, ki izhaja vsak teden na 16 straneh. Vztrajajte pri delu za naš in Vaš list!

Delo za narod in državo

Sile, ki so se prej izčrpavale v političnih bojih, naj se posvetijo sedaj delu za prosveto in gospodarstvo

Odkar so razpuščene v naši državi vse politične stranke in se je deloma poostiril tiškovni zakon,

je prenehalo tisto vsakdanje brezplodno politično prerekanje v časopisju.

Za to nelepo politično borbo nam nikakor ni žal, saj je povzročala ogromno škodo s tem, da je zavzemala skoro vse narodove sile, ki bi se lahko udeleževale v koristnejšem delu.

Žalostno je le še to, da kljub razpustu strank gotovo ljudje še rujejo kar slepo proti svojim bivšim nasprotnikom. Tako je na prižnicah «Domovina» še marsikje tarča napadov. Besedovanje o brezverstvu «Domovine» še ni umrlo, čeprav ne more noben duhovnik dokazati svoje trditve in čeprav vsak naš čitatelj lahko sam vidi, ko bere naš list, da ni bilo v njem nikdar nič napisanega proti veri.

«Domovina» je že celo vrsto let odlični činitelj širjenja ljudske prosvete med najširše plasti naroda.

Noben poštenjak ne bo trdil, da ta naša trditve ni resnična. Lahko smo tudi ponosni na to, da vršimo to lepo nalogo in da smo v prejšnji politični borbi vedno držali mejo dostojnosti.

Pri sedanjih razmerah bomo

delo za širjenje ljudske prosvete še poglobili.

Pisali smo že večkrat, da je sedaj najugodnejša prilika za delo na polju prosvete in gospodarstva. Naj nas skušajo bivši politični nasprotniki napadati, kakor hočejo, mi bomo ostali na naši stari poti in bomo vršili našo lepo nalogo nemoteno naprej. Slovensko ljudstvo je sicer razmeroma na visoki stopinji prosvetljenja, vendar mu še mnogokaj manjka. Tu bi bila dolžnost časopisja, da nastopi kot razširjevalec prosvete, kar je v Sloveniji posebno lahko, ker z malimi izjemami zna pri nas vse čitati in pisati.

Poleg časopisja je enako važna stvar na polju prosvete društveno življenje.

Mladi ljudje, ki sedaj ne boste uporabljali mladih sil za politiziranje, stopite na pian in oživite povsod društveno življenje. Kjer še ni primernega društva, ga ustanovite in primite takoj za delo. Sokolska, bralna, tamburaška in izobraževalna društva ter gledališki odri naj pomagajo dvigniti prosveto Slovenije. Ako se imenujemo napredni ljudje, moramo res tudi napredovati. Ne bojmo se nazadnjakov, ki bi nas skušali ovirati v delu. Kdor dela za prosveto in gospodarstvo, dela za narod in državo.

Strašne zime noče biti konec

Zameti in ledeni viharji po vsej Evropi — Zastoj železniškega prometa — Od mrazu in gladu umirajo ljudje in poginjajo živali

Iz vseh evropskih držav prihajajo vesti o strašnem mrazu, snežnih zametih in ledenih viharjih. V Češkoslovaški je toplomer kazal mestoma 36, v Rusiji 40, v Poljski 38 stopinj pod ničlo. Enako je v Nemčiji in Franciji. Huda zima je tudi v Rumuniji in Angliji. Celu na jugu Evrope je mrzlo, kakor že ni bilo desetletja.

O silnem mrazu v naši državi smo že pisali zadnjič. V Sloveniji je večina rek in potokov popolnoma zamrznila. Sora je že več dni popolnoma zamrznila z vsemi pritoki vred. Ceste po Poljanski dolini so sicer v dobrem stanju. Zora-

ne pa so tako ozko, da je avtomobilski promet zelo težaven, ker se mora vedno s težavo umikati težkim kmečkim sanem, ki vozijo hlode iz gozdov. Savinja je od Celja do Zidanega mosta v ledenih okovih. Sava je na mnogih krajih čez in čez zamrznila. Tako pri Zagorju in dalje proti Krškemu. Ljubljana je zamrznila od Trnovskega pristana do Grubarjevega kanala.

Hud mraz je pritisnil na Gorenjskem, kjer je temperatura povsod močno padla. Mraz je za nekaj stopinj popustil le na Štajerskem, dočim je hujski na Dolenjskem. Na Notranjskem je več-

raj in predvčerajšnjim besnela burja s snežnimi meteži. Na progi proti Trstu so na več krajih popokale tračnice in so imeli tržaški vlaki silne zamude.

Vremenoslovci pravijo, da mraz še ne bo kmalu ponehal. Stanje termometra (v oklepajih za ponedeljek) je bilo v torek zjutraj naslednje: Bohinjska Bistrica —21 (—18), Kranjska gora —26 (—24), Jesenice —25 (—21), Tržič —20 (—18), Kamnik —22 (—20), Ljubljana gl. kol. —22 (—19), Celje —19 (—19), Brežice —19 (—15), Dravograd —20 (—22), Maribor —18, (—22), Ljutomer —17 (25), Kotoriba —20 (—25), Št. Janž —27 (—20), Novo mesto —20 (—14), Kočevje —19 (—20), Rakek —30 (—34).

Mraz je povzročil zadnje dneve silno zmedo v železniškem prometu. Železniški upravi je začelo primanjkovati tudi premoga, ker je zaradi mraza dnevna produkcija silno padla. Ljubljanska direkcija je bila zato primorana, da je za tri dni omejila tovorni promet na skrajni minimum. Tovorni vlaki vozijo samo premog in najnujnejše življenske potrebščine.

Tudi potniški promet je ljubljanska direkcija znatno omejila. Za tri dni je ustavila na progah v Sloveniji 36 potniških vlakov. Zamude vlakov so sedaj tolike, da prihajajo vlaki z vseh strani v Ljubljano z večurnimi zamudami.

Mraz je zahteval povsod že številne žrtve. Tako so iz Poljčan pripeljali v mariborsko bolnico Frana Repeja, ki so ga našli zmrznjenega ob deželni cesti. Zdravniška pomoč mu ni več koristila in mož je kmalu podlegel. Nadalje so v bolnico pripeljali 70letnega Janeza Bajca iz Slovenske Bistrice, ki je drvaril v hudem mrazu in dobil strašne ozebljine. Tudi niemu zdravniška nega ni več pomagala in starček je v bolnici umrl. V bolnici se nahajata še Ivan Pečenka iz Svečine in ključavničar Jurij Fuks, ki je prišel peš iz Ljubljane v Maribor in dobil ozebljine na nogah, dočim je Pečenka ves ozebelj po rokah.

Če že človek, ki se zna pred mrazom skriti, toliko trpi, koliko bolj še trpi živalstvo v prirodi. Ptice, kar v množicah poginjajo zaradi mraza in lakote in bo letošnja pomlad prav žalostna, ker bo manjkalo ptic pevk. Razen tega propada v tem groznem mrazu tudi rastlinstvo. Zlasti trpe vinogradi in sadovnjaki.

Posvetovanja o zadevah naših izseljencev v Nemčiji

S podpisom socialno-politične pogodbe z Nemčijo, v kateri so urejena važna vprašanja naših kolonistov na Nemškem, je otvorjena pot za reševanje mnogih izseljeniških vprašanj. Te dni se bodo vršila v ministrstvu za socialno politiko posvetovanja o raznih za naše koloniste v Nemčiji važnih zadevah, na pr. o naturalizaciji invalidske pomoči, rentah, rekrutaciji ter tudi o prosvetnih, gospodarskih in organizatornih vprašanjih. K posvetovanjem bodo povabjeni tudi zastopniki drugih interesiranih ministrstev.

Glavna naša kolonija je, kakor znano, v zapadni Nemčiji, kjer biva v območju našega generalnega konzula za Porenje in Westfal-ko okrog 60.000 Slovencev, po ogromni večini ru-

darjev, odnosno rudarskih rodbin. Generalni konzul v Düsseldorfu g. Marković in konzularni atašé g. dr. Vodušek vzdržujeta zelo ozke stike z našimi kolonisti in njihovimi organizacijami ter je naš düsseldorfski generalni konzulat zbral mnogo gradiva in mogel dobro premisliti razne načrte za okrepitev zvez med domovino in našimi Westfalci. V tem oziru je v zadnjem času v veliki meri sodeloval z generalnim konzulatom tudi izseljeniški komisar g. Deželič.

Posvetovanja v ministrstvu za socialno politiko se udeležuje tudi düsseldorfski generalni konzul Marković, ki je z izseljeniškim komisarjem Deželičem prispel v Beograd. Zatrjuje se, da hoče minister dr. Drinković posvetiti vprašanju naših kolonistov posebno pozornost in da bo v večji meri, nego se je dosedaj godilo, nudil našim izseljencem v Nemčiji gnotno in moralno pomoč države.

Politični pregled

Najvažnejši dogodek zadnjih dni je
konec spora med Italijo in papežem.

Te dni je italijanskemu ministrskemu predsedniku Mussoliniju uspelo po daljših poga-janjih doseči spravo med Italijo in Sv. stolico. To sporno vprašanje je trajalo od časa, ko je Italija vzela Sv. stolici njeno ozemlje in papeži niso imeeli več svoje države. Pogodba, ki se je sedaj sklenila med Italijo in papežem, priznava papeža kot vladarja vatikanskega ozemlja in potrjuje ustanovitve vatikanske državnice (Città del Vaticano). Papeška državnica, ki je sedaj silno mala, bo nevtralna. Po pogodbi dobi papež tudi veliko odškodnino, ki znaša, preračunana v našo valuto, preko pet milijard dinarjev.

Veliko zanimanje je vzbudila te dni vest,
da je bil naprošen češkoslovaški fi-
nancni strokovnjak dr. Engliš, naj pre-
vzame vodstvo naše finančne reforme.

Ta poziv je prejel dr. Engliš preko našega po-
slaništva v Pragi od našega kralja. Odlični
češkoslovaški strokovnjak se je pozivu od-
zval in naši gospodarski krogi z zaupanjem
pričakujejo njegovega dela.

DOPISI

GORENJI LOGATEC. Občni zbor Sokola je podal verno sliko društvenega delovanja v minu-lem letu. Število članstva je precej padlo, deloma zaradi izselitev iz kraja, deloma zaradi previsoke članarine, a ne malo tudi zavoljo nezavednosti ali celo strahopetnosti. Vendar je morala v dru-štvu nedotaknjena. Dobro vo je in poštvalnost, zlasti med mladino, ne manjka. V zadnjem času se je ustanovil tudi radijski odsek, ki skrbi, da člani lahko med tednom ter ob nedeljah in praznikih poslušajo koncerte, predavanja itd. Vsa poročila so bila skrbno sestavljena. Novi od-
bor s starostu br. Rusom na čelu je bil izvoljen soglasno. Kot župni delegat se je udeležil občnega zbora župni tajnik br. Flegar iz Ljubljane, ki je prinesel zborovalcem pozdrave župne a stare in-
stva, pohvalil izčrpana poročila posameznih dru-štvnih funkcionarjev in sploh odborovo poslo-
vanje ter opozoril društvo na težke naloge no-
vega leta. Pri slučajnostih se je razmotrvalo, kako bi najlaže pomagali stradalci v hercegovin-
skim bratom. Na predlog br. Drganca je bilo sklenjeno pobirati kruh po hišah, ga zrezati in prepeči ter kot prepečenec poslati na naslov br. župnega staroste v Mostar. V nekaj dneh je bila stvar izvršena. Odposlan je bil zaboj pre-
pečenca. Pohvalno moramo omeniti, da so se vsi-
ščani radi odzvali društvenemu pozivu in radi darovali po eden ali dva hleba kruha. — Tako zvana hripa razsaja tudi v naši občini. — Na ga-
silski veselici je bilo zelo zabavno. Še več smeja in predupne razposajenosti je bilo na Sokolovi maškeradi.

ŠT. LAMBERT PRI LITJI. Pred štirnajstimi dnevi se je dogodil žalosten dogodek. Posestnik Frane Bervar iz Borja pri Št. Lambertu je sprav-
ljal iz gozda smrekovino. S cepinom je vlačil hode po zledeneli poti. Med delom pa ga je po-
dril hloď, ki ga je potegnil s seboj po drči. Cepin se je pri tem izdril iz debla, odletel v zrak in zviška padel Bervarju na glavo. Ostra konica mu je obtičala nad sencem in se zarila skozi lobanjs-
ko kost prav do možgan. Ranjenca so odpeljali v ljubljansko bolnico, kjer so ugotovili, da mu ni več pomoči. Mladi posestnik je trpel silne muke in je bila smrt rešiteljica. Te dni popoldne se je vil iz Bervarjeve hiše lep sprevod. Pokojni Ber-
var je bil namreč zelo priljubljen in ugleden mož.

Pokopali so ga na šentlambertskem pokopališču. Bervar zapušta mlado vdovo in štiri otroke. Po-
kojniku blag spomin!

KOSTANJEVICA. (Smrtna kosa.) Kon-
cem januarja je na svojem posest u v Krškem umrl od kapi zacet g. Ivan Globčnik, posestnik v Krškem in na Dobravi pri Kostanjevici. Kostan-
jevica ga je pogrešala, odkar se je preselil v Krško, na vseh poljih javnega življenja, kajti bil je dolga leta tukajšnji občinski svetovalec in dva-
krat izvoljen za župana, katere dolžnost je izvršo-
val nad šest let. Ker je bil obenem načelnik cest-
nega odbora, predsednik krajne a šolskega sveta in občinske hranilnice, je mnogo storil za našo občino. Ustanovil je pri nas gasilno dru-
štvo, občinsko hranilnico, sezidal dva šoli (v Kos-
tanjevici in Cerneči vasi), dogradil cesto v Oro-
hovec in na novo izvedel cesto do Koprivnika, cesto proti Sv. Križu poleg nove šole na dvignil z mostom vred tako visoko, da dela to najboljši vtis v tem delu mesta. Občim kostanjevski je preskrbel lep dom z nakupom posilij in vrta za občino ter uredil še mnoge druge stvari. Kot posestnik je užival sloves napredne a tmetovalca in modernega vinogradnika: bil je izredno dobro-
ljiv napram malemu človeku in prava, tipična dolenska duša. Dosegel je starost 72 let. Kako je bil priljubljen: je najbolj pokazal njegov po-
greb, katererega se je udeležila tudi številna depu-
tacija iz Kostanjevice, naše gasilno društvo pa je položilo svojemu ustanovitelju lep venec. Blagi naš dobrotnik naj počiva v miru preostalim iz-
rekamo naše sožalje!

SODRAŽICA. Dne 1. t. m. je preminula so-
proga tukajšnje a industrije g. Oberstarja gospa Marija Oberstarjeva. Pogreb se je vršil v nedeljo 3. t. m. in se ga je udeležilo ogromno število lju-
di, kar je znak, da je bila pokojna splošno pri-
ljubljena. Gospa Oberstarjeva je bila kumica pra-
pora našega gasilnega društva in članica ostalih kulturnih organizacij, kakor Sokola itd. Pogreba so se udeležila vsa okoliška gasilna društva, Sokol in pevski zbor, ki je zapel srce sogajboče žalostinke. Na grobu se je poslovil od naše ne-
pozabne kumice načelnik gasilnega društva tov. Perdan. Preden se je začel sprevod, se turobno in žalostno zapiskala parna piščal v znak in slo-
vo svoji gospodinjji, ob kateri prihiti se je orosilo marsikatero oko. — Dne 9. t. m. je preminul ustanovni član našega gasilnega društva tovariš Ivan Kaplan, kolar v Sodražici. Pogreba se je udeležilo društvo s praporom. Obema pokojniko-

Soteščan:

Žrtev ljubezni in zvestobe

Povest iz predvojnne dobe.

(Konec.)

Vozila sta se z veliko brzino, toda Anici se je zdela vožnja počasna, tako silno hre-
penenje jo je gnalo v domovino. Čim bliže je bila domu, tem bolj so se ji mehčali občutki; šele ko je privozil vlak ob solnčnem zatonu na postajo, odkoder je bilo le še uro hoda do Krašja, tedaj je začutila nekaj, kar jo je sra-
motilo in poniževalo.

«Počakajva, da se bo stemnilo», je pro-
sila strica, ki se je strinjal z njeno željo. Za-
vila sta v gostilno na večerjo; čim se je zno-
čilo, sta odrinila v Krašje z načrtom, kako se bosta predstavila Špoljarici in Srdanu.

«Najbolje je, ako o Roginu sploh nič ne omeniš», ji je svetoval «Reci, da si ga za-
pustila takoj ob prihodu v Ameriko. Iz last-
nega nagiba si se mu izgubila v pristaniškem mestu in pribežala k meni; tako moraš po-
vedati in jaz bom potrdil.»

«Ne, stric!» se mu je uprla. «Z lažjo ne maram olepšati krivde; povedala bom res-
nico ali pa bom molčala.»

«Molči torej. Govoril bom jaz namesto tebe.»

Izognila sta se po ovinkih vasem, kjer so poznali. Govorila sta potihoma, da nista

zbudila pozornosti, zakaj marsikaka opazka bi bila zadela Anico ob srečanju z vaščani, ki so jo obsodili kot prešestnico in bi obsodbe ne bili tako naglo preklicali.

Špoljarica je pospravljala po večerji, ko sta nepričakovana vstopila. Komaj sta jo še spoznala, tako jo je spremenila skrb in žalost. Pa tudi mati si sprva ni mogla domisliti, kdo sta in kaj hočeta pozna obiskovalca. Nezaup-
no ju je pogledala kot človeka z nepoštenimi nameni, a se je kmalu spomnila brata ter ga poklicala po imenu.

Tedaj se tudi Anica ni mogla več pre-
magovati. Z obema rokama se je oklenila matere okrog vratu ter jo je vroče poljubila. «Odpustite!» je trepetala v materinem ob-
jemu.

«Vse ti odpustim, samo da si se vrnila», se je nasmehnila mati in solza veselja ji je zdrknila po velem licu. «No, zdaj sem zopet srečna in rada umrjem, ker se mi je izpolnila želja. Bog me je uslišal.»

«Oh, kako mi je hudo in kako se kesam!» je ihtela na materinih prsili. «Kaj porečejo ljudje? Koliko bom morala prestati!»

«Saj boš popravila, kar si zagrešila», jo je pomiril stric in sestra mu je pritrdila:

«Prav si povedal, Tomaž. Tudi Srdan bo pozabil, ako...»

«Kaj?» se je zbala nove žrtve.

«Ako se boš vrnila k niemu, kjer te čakata Lovrenček in Anica — tvoja otročiča...»

«Hvala Bogu, da živita!» je vzkliknila ob sladki novici, zakaj ni si upala sama vprašati po otrocih, katera je neusmiljeno zapustila. «In Lovrenc? Kako se bom opravičila? Ali mi more sloh še odpustiti?»

«Sprejel te bo kot pastir izoblieno ovči-
co. Ne bo ti rekel žaljive besede. Ali naj ga pokličem? Jej, to bo veselje!»

Takoj je hotela Špoljarica odposlati pa-
stirja po Srdana, kar pa so no stricčevem na-
svetu odložili na drugo jutro. Preveč sta bila utrujena za tak sestanek, ki zahteva zbranih moči in vedrega duha.

Špoljarica jima je prinesla sadjevca in pripravila skromno večerjo. Zbudila je sino-
va, ki sta presenečena pozdravila strica in sestro. Dolgo v noč so bedeli v živahnem pogovoru. Anico je zanimalo vse, kar se je dogodilo doma po njenem odhodu. Radovala se je, ko je čula, da sta otroka zdrava in da jo Srdan še vedno pričakuje. Stresla pa se je od žalosti, ko so pričeli na pokojnega očeta.

«Oče so imeli prav!» je skesano priznala. «Pa jih nisem hotela poslušati!»

«Še vedno lahko izpolniš njegovo voljo», jo je tolažil stric ob splošnem pritrdjevanju.

«Zako rada bi jih videla — samo za trenutek kakor prikazen. Koliko grenkosti sem jim povzročila, pa jih ne morem prošiti odpuščanja!»

Stricu se je zasmilila uboga nešakinja ter jo je pričel zagovarjati. «Sama je krenila na

ma blag spomin — Od vseh strani javljajo o hudi zimi. Tudi pri nas je strašen mraz, ki je dosegel svoj višek 11. t. m. z 29 stopinjami. Vse se tišči pri topli peči in skoro ves promet počiva. V sleherni hiši ležijo po dva do trije ali več bolnikov. Kakor se pojavi kdo na ulici, teče urnih korakov po svojem poslu, dobro zaviti, da mu ne zmrznejo ušesa, ker se je pripetilo že več takih primerov. Iz severnih krajev je prišlo obilo rac in gosi; vmes se dobijo tudi severni ledeni potapljači, ki jih vidimo redkokdaj v naših pokrajinah. Uboge so naše domače ptice pevke, ki ginejo od gladi in mraza. Treba jim je takoj priskočiti na pomoč. Pusta smo praznovali zelo klaverno in to v sredi hudega mraza. Niti Kurenta nismo mogli dostojno pokopati kakor druga leta po predpisu.

SV. JEDERT NAD LAŠKEM. Zadnje čase pozivajo vsi čapopisi, naj se prične z ustanavljanjem raznih prosvetnih in gospodarskih društev, osobito na deželi, kjer še taka društva ne obstojajo. Mislimo si, da mi nismo med prizadetimi, ker obstojajo Javna ljudska knjižnica v Brezmem, Rečici, Šmarjeti in Kuretmem, nadalje sadjarsko in vrtinarsko društvo, tamburaško in dramsko društvo pri Sv. Jederti. V večini teh društev je, žal, mrtvilo. Da se temu odpomore in da oživijo ta društva, je dolžnost vsakega posameznega, ki stremi za blagostanjem in izobrazbo ljudstva, da pride na pomoč. Važno je osobito za mladino, ki se naj zbira v teh društvih in prihaja na sestanke, namesto da bi se zbirala po zaduhlih gostilniških lokalih in se navajala na razuzdanost in brezmejno vživanje alkohola. Res je bilo pri nas do sedaj vsako delo otežkočeno, ker nismo imeli svojih društvenih lokalov, pač pa bo temu v bodoče odpomagano, ker bo takoj, ko nastopi toplejše vreme, gospod Štokavnik v ta namen razširil sedanjí salon. Dvorana bo dovolj prostorna in v njej se bodo lahko zbirali vsi oni, ki mislijo trezno in imajo voljo za napredek ljudstva. Pozdravljati je akcijo dramskega društva «Zora» pri Sv. Jederti, ki je pričelo akcijo za nabavo radija, ki se bo instaliral pri g. Štokavniku. Isto velja za Javno ljudsko knjižnico v Hudi jami, katera bo imela svoj radio pri g. Drakslerju v Hudi jami. Da ima naše ljudstvo zmisel za napredek in izobrazbo, služijo v dokaz znatni zneski, katere darujejo za nabavo radija. Vsa čast onim, ki so že prišli na pomoč. Mnogi, ki še oklevajo, naj to storijo čim prej. Ne bo jim žal. Čim prej bomo dvignili naša

društva, tem hitreje bomo prišli do poštene zasluge in marsikateri težko prisluženi «kovač» bo ostal ob nedeljah v žepu, namesto da bi se zapravil po nepotrebem. V marsikateri družini bo zasijala boljša bodočnost, naselila se bo v hišo zadovoljnost in s tem veselje do dela ter povzdiga gospodarstva, kar je temelj družinske sreče. Apel naj velja vsem dosedanjim članom in nečlanom. Zdramite se vsi in takoj na delo. Za povzdigo in oživiljenje naših društev. Pomagajmo si sami in Bog nam bo pomagal!

MALA NEDELJA. Za pust je zopet pritisnil izredno oster mraz. Posebno v ponedeljek je zmrzovalo vse, še celo ženini. Pusta so ljudje pokopavali večinoma doma za pečjo. Tolažimo se, da se bo uresničil pregovor: «Fašenk na peči, vüzen na trati.»

MALA NEDELJA. Letošnja silno ostra zima je onemogočila običajno pustno zabavo Narodnega kulturnega društva. Društveni dom še, žal, ni popolnoma izgotovljen. Pomanjkljiv strop in vrta onemogočajo izdatno kurjavo dvorane. Upajmo, da bo s pomočjo vseh prijateljev društva omogočeno letos pomanjkljivosti dvorane odstraniti, ker je posebno pozimi dvorana nujno potrebna za razne zabavne prireditve in poučna predavanja. Ljudska knjižnica Narodnega kulturnega društva pa vrši nemoteno svoje prosvetno delo. Nabavila ki je okrog 50 lepih novih knjig poučne in zabavne vsebine, med temi «Dobrega vojaka Švejka», knjige Vodnikove družbe, Mohorjeve družbe, Kmetijske Matice itd. Vsakdo, ki pozna draginjo na slovenskem književnem trgu, bo rade volje poravnal članarino in še po vrhu daroval kakega «kovača» za izpopolnitev Ljudske knjižnice Narodnega kulturnega društva. Vabljeni so vsi domačini kot tudi občinstvo iz sosednjih far k pristopu. Knjige so vsem na razpolago.

SV. BARBARA V HALOŽAH. Dne 3. t. m. sta se poročila g. Franc Mlakar iz Cirkuljan in gđc. Anica Brlekova iz Gradišča. Oba sta iz zelo gostoljubnih hiš. Pa ne samo, da se je gost m dobro streglo, ampak se je pri tem tudi mislilo na one, ki so redkokdaj deležni kaj boljšega. Aničin brat Ivan se je namreč spomnil tukajšnje kuhinje za uboge šotarje ter med gosti nabral 100 Din, ki jih je izročil vodstvu kuhinje. Vsem darovalcem iskrena hvala, mladoporočencema pa obilo sreče!

JARENINA. Smo v ledovje zakovani, zato se malo oglašamo, in še to le z žalostnimi novicami. Bleda smrt nam je vzela dobro mamico

Marijo Žugmanovo iz občine spoštovane Kronfoglove hiše. Stara mati Žugmanova je bila zgled miru in blagohotnosti. Prve dni v februarju pa smo položili k večnemu počitku moža pokojnice g. Jurija Žugmana. Usoda je naglo oba združila tudi v smrti. Bog jima daj večno veselje in rajski mir. Vsi trije otroci — tri hčerke Marija, Terezija in Ivanka — so vzgledne gospodinje kmetice: prva na domačiji v Vukovskem dolu, druga je soproga g. župana Muršca v Kaniži in tretja na kmetiji Šparlovi v Gačniku. — Vse vzdihuje, kaj bo, če se letošnji mraz ne umakne kmalu. Bojimo se za gorice, pa tudi mlajši sadni nasad že pozeba. Trta je sicer jeseni dobro dozorela, ali mraza 24 do 30 stopinj vendar ne prenese, kolikor ni pokrita s snegom. Šparonov, ki krepijo obilnost trgatve, bo malo ali nič, rez bo treba na kratke čepe usmeriti, ki pa rodijo manj, dasi boljše kapljico. Divjačina strašno trpi in poginja. Človeka kar srce boli, ko sliši, kako cele jate divjih gosi in rac s kremplji na ledene plavajoče plošče po rekah primrznjene obupno vpijejo, a ni pomoči. Uboge ptičice, dajmo jim drobtinic!

GOSPODARSTVO

Kmetijski pouk

NAŠE NALOGE PRI KURJIREJI.

Kurjareja je po naših krajih močno razvita in dohodki, ki jih imamo od nje, so znatni, posebno, če jih vzamemo v celoti. Ti dohodki se dajo pa še dvigniti, če bomo posvečali tej panogi več pozornosti in skrbi.

Velika prednost naše kurjereje tiči v tem, da je ta reja močno podprta s pašo in da so zaradi tega stroški te reje veliko manjši. Naša perutnina se preživlja v poletnem času na pol zunaj, kar izdatno znižuje njene stroške. Razen tega živali v zdravstvenem oziru veliko pridobe, so bolj utrjene in sploh bolj sposobne za plemensko rabo kakor tudi za užitek.

Ti dohodki, ki jih imamo danes od kurjereje, se da jo še dvigniti, toda ne tolikanj s pomnožitvijo števila kur kakor z izboljšanjem vse reje, z izboljšanjem živali in njih nesnosti. Kure bi nam lahko dajale več jajc kakor jih danes dobivamo, in tudi lepša jajca. In v tem nas čakajo še hvaležne naloge. Po eni strani moramo dvig-

pravo pot, čim se je zavedla usodne zmoti. Skrivaj se je ločila od Rogina in prispela k meni, da jo povedem nazaj. Nihče je ni slišil, sama je tako hotela.»

Z zanimanjem sta sledila brata njegovemu pripovedovanju in materi se je smehljalo od skrbi in žalosti razorano lice. Ljubezen do najdene hčere jo je čudežno prenovila.

Drugo jutro na vse zgodaj je poslala pastirja k Srdanu na Površje z naročilom, naj pride na važen pomenek. «Pa otroka naj privede!» mu je še posebej naročila.

Pastir ni slutil nikake posebnosti v njenem naročilu. Vestno ga je opravil in Srdan je menil, da ga kliče mati zaradi kake gospodarske zadeve.

Pri Špoljarju so se pripravili na sestanek. Mati in zgovorni Američan sta sprejela Srdana. Anica pa je ostala v spalnici in čakala, da jo bodo pozvali. Otroka sta tekala po dvorišču ter se igrala s pastirjem.

Po običajnem pozdravu so se pričeli meniti o letini in o kmetijstvu, dokler ni Američan nenadoma okrenil pogovor. Nalašč se je spomnil svoje družine, ki težko pričakuje, kdaj se bo povrnil.

«O moji nezgodi si naibrž že izvedel», je potožil Srdan in obraz mu je zasenčil otožnost. «Kaine, kako grdo se je zmotila?»

«Vse mi je znano. Vendar pa ni tako hudo, kakor se ti dozdeva. Anica je pri meni; kakor plevel je izrvala iz srca Rogina, otresla se je slednje misli, ki jo spominja zmotnega de-

janja. Njena preteklost je umita s solzami kesanja.»

«Ali se ne misli vrniti?» ga je vidno zaskrbelo.

«Rada bi se vrnila, pa ne vé, ali bo sprejeta...»

«Tako naj pride. Nikar naj ne odlašaj.»

«Seveda bo prišla. Vendar — ali ji ne boš očital?»

«Kdor je na pravi poti, ta ne zasluži očitanja.»

Tedaj so se sunkoma odprla vrata. Anica, ki je stala zunaj v veži, je planila v sobo ter se je v glasnem joku naslonila na Srdana. «Lovrenc, odpusti!» je kriknila s prosečim glasom. «Vse bom poravnala!»

«Anica, moja ljuba Anica!» jo je božal po mehkem licu. Dolgo sta stonela v tesnem objemu in jokala od veselja.

«Odpusti, Lovrenc!» je proseče ponovila. «Ako me ne maraš za ženo, naj bom pri hiši kot tuja dekla.»

«Povedel te bom na prejšnje mesto. Anica, Vrenček! Pridita in pozdravita mamico, do kateri sta toliko hrepenela.»

«Mamica, mamica!» sta kriknila otroka in priskakljala materi v naročje.

Kakor nevesto izpred oltarja, tako je povedel Srdan svojo spokorno ženo na Površje, kjer je začela novo življenje. Kmalu je zaslovela kot vzorna žena, skrbna mati in modra gospodinja.

Kako je kmet Florjan pripravil delavcem obed

Florjan je bil bogat kmet. Imel je, kakor so pravili ljudje, razen ptičjega mleka vsega v izobilju. Vendar pa je imel po vrhu svojega bogastva še veliko slabost, da mu nobeden delavec ni nikdar zadosti napravil. Bolj kakor delavcem pa je očital svoji ženi Veroni, da premalo dela in vedno samo v kuhinji stoji. Tudi mu ni bila nobena jed po volji; če mu je skuhalo sladko juho, je hotel imeti kislo, če pa mu je skuhalo kislo, je hotel sladko.

Nekoč mu je Verona prinesla za zajtrk skledo kisle juhe na mizo. Florjan je juho samo pogledal, pa zakričal: «To kislo čorbo lahko ti sama požreš! Jaz hočem danes jesti sladko!»

Žena je vzela skledo in jo odnesla, čez nekaj trenutkov pa prinesla sladko juho. To pa je moža tako razkačilo, da je pograbil skledo z obema rokama ter jo vrgel skozi vrata za ženo.

Verona ni zinila niti besedice. Delala in opravljala je naprej svoja opravila, kakor bi se nič ne bilo zgodilo. Tako nagajanje je trajalo pri Florjanovi hiši celih osem let.

Bilo je ob času, ko se mora okopavati koruza. Florjan je neki večer najel okonače in svoji ženi ni nič omenil o tem. Drugo jutro pa, ko so se začeli delavci zbirati, ga je vprašala žena, kaj to pomeni, da prihajajo delavci z motikami k hiši.

nitni nesnost naših kokoši, po drugi strani pa vrednost jajc.

Danes zahteva jajčja trgovina, če hočemo na svetovnem trgu uspešno konkurirati, enotno sortirano blago in jajca, ki so težka 54 do 60 g. Taka jajca se lahko prodajo in za ugodnejšo ceno. S primerno organizacijo bomo morali tudi pri nas to doseči. Važno je dalje, da so na trgu postavljena jajca dosti sveža. Po naprednih deželah podpirajo jajčno trgovino tudi s tem, da izkazujejo starost jajc. V ta namen dobi vsako jajce s štampiljko pečat, na katerem je zapisan dan, katerega se je jajce zneslo. Tudi pri nas bo treba to vpeljati, če bomo hoteli višje cene doseči in jajca lažje po svetu pošiljati. Na Angleškem in v Švici zahtevajo danes tako izkazano blago.

Do lepih jajc, ki bodo odgovarjali po svoji vnanosti in teži, bomo prišli z odbiranjem plemenskih kokoši in jajc za valenje. Štvar gospodinjje je, da skuša rediti same dobre jajčarice in da vpliva tudi s krmiljenjem na to, da so jajca lepa in debela. Danes dobimo po mlinih še najlepša jajca. Zakaj, ne bo težko uganiti. Če manjka kuram potrebne klaje, ni nič čudnega, če so jajca drobna. Izjemno delajo v tem oziru tudi jajca mladih kokoši ali jarčk.

S kurami, ki pridno neso in delajo lepa jajca, bomo največ dosegli. Razen tega moramo iskati potrebne dohodke tudi v prodaji piščet in odraslih kokoši. V tem oziru se izvrstno sponašajo poleg dobrih domačih kokoši zlasti štajerske kokoši.

KAM Z NAŠIMI PERŠUTNIKI?

Naša dežela je navezana na prašičjo rejo, ki ji daje po mnogih krajih glavne dohodke. Ta reja se je do zadnjega lepo razvijala in dosegla prav lepe uspehe. Spodnji del Dolenjske, ki obsega krško polje, se močno peča z rejo prasnih svinj in oddaja svoje prirejke v kraje, ki leže od Novega mesta proti Ljubljani. Tudi štajerski del vzgaja parseta. Po drugih krajih, zlasti gor proti Ljubljani, v okolici Trebnja in Velike Loke, Stične in Grosupljeva itd. praseta naprej redijo in prodajajo s težo 60 do 90 in 100 kg za peršutnike doma in v vnanje kraje, zlasti v Avstrijo. Ta kupčija je zdaj malone ponehala, ker je avstrijska vlada nastavila tako visoko carino na peršutnike, da je vsak izvoz onemogočen. Danes se morejo v Avstrijo izvažati le špeharji, prašiči, ki tehtajo več kakor 110 kg, po priliki vsaj 120 do

130 kg in več, da potoma ne pade teža izpod 110 kg.

Spričo tega dejstva ne preostaja našim prašičerejem nič drugega, kakor da skušajo za eksport prirejati bolj opitane prašiče, kakor so bili dosedanja peršutniki. Prašiči za izvoz morajo tehtati pri oddaji najmanj 120 do 130 kg, bolje je pa, da tehtajo še več. Za tako pitanje pa niso še urejena naša maloposestva. Treba se bo tedaj tem zahtevam vnanje trgovine za enkrat prilagoditi, da se rešimo nastalega položaja. Dosedaj smo bili s pitanjem gotovi v treh mesecih, sedaj bo treba nekoliko dlje. Važno postane vprašanje potrebnih krmil. Če ne bo drugače, jih bo treba dokupovati. Glavno je, da se dokupljena krma izplača. Na to sališče se moramo sploh postaviti, če hočemo z naprejem z večjim uspehom gospodariti.

Pri današnjem položaju nastane tudi vprašanje, če ne bi kazalo naše prašičereje industrializirati z ustanovitvijo tvornice za izdelovanje mesnih izdelkov in konserv, kakor šunk, klabas itd. Taka industrializacija bi odgovarjala našim produkcijskim in konsumnim razmeram in bi v dobrih rokah lahko dosegla lepe uspehe. Močno bi vplivala tudi na nadaljni razvoj naše prašičereje; toda cene prašičev in mesnih izdelkov so danes take, da ni pričakovati pravega uspeha.

V danih razmerah nam še najbolj kaže, dosežanje reje peršutnikov podaljšati, da postanejo težki po 120 do 130 kg in več. Tako opitane prašiče bomo lahko prodajali v Avstrijo pa tudi v Italijo.

POTREBE KMETIJSKEGA GOSPODARSTVA V SLOVENIJI.

Predsednik Kmetijske družbe gosp. Ivo Sančin je bil te dni v Beogradu in posredoval pri ministru za kmetijstvo in vode g. dr. Frangešu v raznih kmetijskih zadevah. Predvse n pa je prosil, da se Kmetijska družba kot glavna kmetijska korporacija Slovenije uvažuje in pritegne k sodelovanju v vseh tistih vprašanih, ki se tičejo kmetijstva. Izročil mu je spomenico Kmetijske družbe, v kateri se prosi za primerno upoštevanje želj kmetijskih krogov Slovenije glede nove carinske politike. Vsi kmetijski pridelki in izdelki naj se oprostitjo vsake izvozne carine, kakor naj se tudi olajša po možnosti njihov izvoz. Na drugi strani se naj ukine carina na razne kmetijske potrebščine, predvsem pluge, kmetijsko

orodje, modro galico in razna druga sredstva zoper rastlinske škodljivce in sploh na vse tiste potrebščine, ki jih v naši državi ne izdelujemo. Popolnoma prost naj bo tudi uvoz vseh umetnih gnojil, kajti samo z njimi moremo zvišati domačo produkcijo. Izrazil je tudi še nekatero drugo želje kmetijskih krogov Slovenije in ga prosil, da jih naj primerno upošteva.

Gospod minister je bil zelo ljubezljiv ter je obljubil svojo pomoč v vseh kmetijskih vprašanih, ki se tičejo Slovenije. Gledč modre galice je pojasnil, da je v ministrstvu zadeva že rešena in da je pričakovati polovično znižanje uvozne carine; potrebna je še odločitev finančnega ministra. Tudi glede živinske soli je poskrbljeno, da jo živinorejci dobe v kratkem času. Gre samo za to, da pristane finančno ministrstvo na znižano ceno.

Gospod predsednik se je v Beogradu zglašil tudi pri Srpskem poljoprivrednem društvu ter opozarjal na nujno potrebo, da se združijo vse kmetijske družbe in društva v zvezo, ki bi enotno nastopala v vseh aktualnih kmetijskih vprašanih. Enotni fronti trgovskih, obrtniških in industrijskih krogov mora tudi naše kmetijstvo postaviti protiutež v skupni zvezi, da bo lahko uspešno zagovarjala interese večine prebivalstva v državi.

Tedenski tržni pregled

ZITO. Položaj na žitnem trgu brez posebnih sprememb. Na ljubljanski blagovni borzi se je 12. t. m. (za 100 kg. postavljen) na slovenske postaje) ponujalo: baška pšenica po 287.50 do 200 Din, baška turšnica po 295 do 297.50 Din, moka «0» po 420 do 425 Din.

ZIVINA. Na zadnjem ljubljanskem sejnu so bile za kilogram žive teže naslednje cene: voli I. 8.25, II. 7.50, III. 6.50, krave debele 5—6, krave klobasarije 3—4, teleta 10—12 Din. Cene so ostale neopremenjene. Kupčija je bila zaradi mrzlega vremena mrtva.

Cene tujemu denarju

Na zgrebski borzi se je dobilo za danje dni v valutah:

1 dolar za 56.40 do 56.50 Din;

v devizah 12. t. m.:

100 avstrijskih šilingov za 799.62 do 802.02 dinarja;

«Okopavali bomo!» je zarezal mož nad njo.

«No, če bomo imeli delavce, zakaj mi nisi tega povedal?» je nadaljevala žena.

«Kaj ti bom pravil, saj jih sedaj vidiš! Skuhaj jim takoj zajtrk!»

Verona je molčala in jim skuhalo zajtrk. Ko so bili delavci še pri mizi, je rekla žena proti možu, ki jo je kakor po navadi zbežal: «Veš kaj, dragi moj mož, zelo sem se že naveličala tvojih zbadljivih besed, ostani ti danes doma in napravi nam obed, jaz pa grem z delavci na polje!»

S temi besedami mu je pa tako ustregla kakor še nikoli poprej. Postal je ves vesel ter rekel: «Ali si vendar prišla enkrat do spoznanja? Jaz bi to že davno rad in bom zraven kuhinjskega dela še kaj drugega opravil, ne pa samo pod dimnikom stal kakor ti.»

Verona mu je rekla, da mora skuhati za obed meso, speči štruklje, napraviti za prijed k mesu solato in skuhati juho.

«Molči!» je zarezal mož nad njo. «Jaz že vem, kaj bom skuhal in spekel. Čet, da izgineš brž s svojo procesijo na polje. In glej tudi, da boste kaj opravili. Ko bo zvonilo pri cerkvi poldne, pridite vsi k obedu domov, na polje vam ne bo nikdo nosil.»

Ko so potem delavci in Verona odšli, ni bilo nobenega več videti, se je lotil Florjan priprave obeda.

Najprej je vprašal svojo mamo, koliko staro hčerko Tončko, koliko kupi mati kvasa vsakokrat, ko peče štruklje. Tončka mu je odvrnila, da za en dinar.

«Kaj, za en dinar? To ni nič!» je pripomnil oče hčerki, «baba je baba in bo ostala baba, ki ničesar ne vé. Če je več kvasa, testo hitreje kline. Tu imaš deset dinarjev in steci v prodajalno po kvas. Jaz bom šel ta čas na vrt, da si natrebim solate.»

Hčerka je ubogala in izginila proti prodajalni. Oče pa je šel na vrt. Med tem, ko je Florjan trebil na vrtu solato, je prišel pastir čredo s paše in začel kričati na vse grlo: «Oče, oče, pojdite hitro sem, jaz ne morem sam privezati krav!»

Florjan je res takoj pustil pleterko, v katero je trebil solato, in se podal urnih korakov v hlev privezovat živino.

V svoji naglici je pozabil zapreti vrtna vrata in prišlo je ta čas, ko se je mudil v hlevu, čez deset svinj, ki so nekaj zelenjave požrle, drugo pa potentale. Čez četrte ure je bila vsa zelenjava pokorčurana.

Florjan, ko se je zopet vrnil, je pridno mahal z bičem zdaj po eni zdaj zopet po drugi živali, da bi jih izgnal. Florjan je klel in se jezil, a bilo te prepozno.

Potem je prišla hčerka s kvasom. «Pridna si, Tončka, pridna!» jo je pohvalil oče.

Florjan je šel na podstrešje po moko, ki jo je potem vmesil s kvasom v testo. Ker pa je imel vedno pipo v ustih, je tudi kar ni od-

ležil, nego jo je prav krepko vlekel. Ko je naj epše mesil, mu je zmanjkalo duška, potegnul je na vso moč in v tem trenutku iz pipe ves pekel, ki je padel v testo.

«Vrag ti, kaj bo pa zdaj? Kaj bom pa s tem?»

Mala Tončka, ki je baš prišla k očetu in videla, kako je bilo testo zapraženo, je rekla očetu, da mati ne devajo popra k testu. Misli je namreč, da je pridal oče togo poper.

Florjan je testo močno premesil, a poper v njem se je vendar videl. Nato je zdevajl poprano testo v tri velike posode, ki jih je pustil potem na mizi.

Tončka mu je morala prinašati drva in druge potrebščine.

Možak je natlačil velik lonec z mesom ter ga postavil k ognju, ne da bi ga nali z vodo. Zakuril je pa tako, da mu je živahen plamen iz peči gori do dimnika. V en lonec je dal krompir. Med tem se je približala deseta ura in Florjan se je snomnil, da mora poslati delavcem malo južino. V naglici je skočil v klet ter natočil več steklenic z jastikom namesto z jabolčnikom. Vzel je pol hleba kruha in pastir je moral okrepčilo nesti delavcem na polje.

Delavci so bili žejni in so se takoj lotili pijače. «Jesilha pa ne homo pili!» so odbrnjali drug za drugim. «Kakšen bo le obed?»

Gospodinja jih je tolažila, češ, da bo vse dobro. Okopavali so zopet naprej in čakali,

100 nemških mark za 1350.50 do 1353.50 Din;
100 italijanskih lir za 297.65 do 299.65 Din;
1 dolar za 56.76 do 56.96 Din;
100 franc. sk. n. frankov za 221.52—223.52 Din;
100 češkoslovaških kron za 168.20 do 169 Din.

DOMAČE NOVOSTI

* **Novi zdravstveni domovi v Sloveniji.** Letos bosta otvorjena zdravstvena doma v Trzinu in v Cerkljah pri Krškem, kjer sta stavbi že skoraj dovršeni. Gradi se še zdravstveni dom v Rogatcu. Povelj navedenih so v programu še domovi v Murški Soboti, Mariboru, Kranju in Medvodah.

* **Slavnostna otvoritev Delavske zbornice.** Za soboto 16. t. m. je sklicana v Ljubljani konferenca zastopnikov de avskih zbornic, zastopnikov Osrednjega urada za zavarovanje delavcev, zastopnikov gospodarskih zbornic in drugih srodnih korporacij. Konferenca se bo pričela 16. t. m. dopoldne v dvorani Delavske zbornice ter bo trajala ves dan. Na dnevnem redu bo razprava o vprašanju pokojninskega zavarovanja vseh privatnih nameštencev v naši državi. V prvi vrsti gre za razširjenje nove ziranega pokojninskega zavoda, ki sedaj velja za Slovenijo in Dalmacijo in ki je bil sprejet v nedavnem dunajskem državnem zboru. Konferenca se bo udeležilo približno 30 delegatov. Naslednji dan v nedeljo 17. t. m. dopoldne se bo vršila svečana redna glavna skupščina Delavske zbornice povodom slovesne otvoritve nove palače na Maklošičevi cesti. Zbornica ima sprejeti in odobrati pr. račun za leto 1929., ki je znatno povišan napram lanskemu. Po skupščini se bo vršil banket in nato zvečer slavnostni koncert. Na predvečer konference bo predaval glavni tajnik Centralne de avskih zbornic g. Živko Topalović.

* **Reuček arst v Celju.** V soboto popoldne se je izvršil v celjski cerkvi krst sedemnajstega otroka znanega celjskega gostilničarja in mesarja g. Ferdinanda Dečmana. Deklica, ki je dobila pri krstu ime Marica, je bil boter kot zastopnik kralja Aleksandra p. močnik komandanta celjskega vojnega oddelka podpolkovnik g. Časni.

* **Smrt zastupnika šolnika.** Na Ježici je umrl upokojeni nadučitelj g. Anton Žibert. Služboval je v Beli peči Preski pri Medvodah in od leta 1879. do 1900. na Ježici. Lani je praznoval zašlužni starček 81letnico rojstva. Bil je vedno zaveder narodnik in soustanovitelj prostovoljnega gasilnega društva na Ježici. V času najhujšega

preganjanja naprednega učiteljstva je stal nemajno v njegovih vrstah. Zapušča vdovo in sina g. dr. Žiberta. Pokojnikovega pogreba se je udeležilo tako rekoč vse Posavje, ki se je strnilo pred idiličnim domom zaslužnega vzgojitelja, da ga spremi k večnemu počitku ob cerkvi sv. Jurija v Stožicah. Domači pevski zbor je dovršeno zapel žalostinki pred hišo in ob grobu. Krsto so nosili gasilci, ki so sploh korporativno korakali v sprevedu poleg šolske mladine z učiteljstvom. Iz Ljubljane in vse bližnje okolice so pritekli na njegovo zadnjo pot mnogobrojni stanovski tevariši in prijatelji. Ob grobu se je genljivo poslovil od opokojnika znani mladinski pisatelj nadučitelj p. Ivo Trčst.

* **Novi tisočaki.** Te dni se je vršila seja odbora Narodne banke. Odobren je bil predlog, naj bi novi bankovci po 1000 Din, ki jim je izdelal slikar Paja Novaković, nosili datum 1. december 1918. v spomin na desetletnico ustanovitve naše države.

* **Slovenec v Ameriki.** Huda nesreča je doletela 14letno Margareto Matkovičev v Steeltonu. Deklica je hotela v družbi desetletne Poljakinje Osavske pod tovarnim vlakom, stoječim na progi, zlezti na drugo stran ceste. Nesreča je hotela, da je stroj baš v tem trenutku potegnil in obe deklici sta prišli pod vagon. Matkovičev je vlak odtrgal desno nogo, Osavska pa samo roko. Obe so prepeljali v bolnico. — V kraju Ely je umrl 14. januarja Janez Anžič. Podlegel je pljučnici. Zupustil je ženo in osem nepreskrbljenih otrok. — V Denverju je družini Sadarjevi umrl sedemletni sinček Albert. — Se težja nesreča je zadesa družino Putnikovo, kateri sta v enem dnevu umrla šestletna hčerka Agneza in štiriletni sinček Karel. — Družini Drobničevi je na novega leta dan umrla 18 mesecev stara hčerčica Rozil. — V Sheboyganu je umrla Uršula Zoretova. Pokojnica je bila doma iz Bele cerkve na Dolenskem v Ameriki je bivala 25 let. — V kraju Center je umrl Janez Škerlj. Pobralla ga je jetika.

* **Nov način cepljenja proti steklini.** Po starem načinu je trajalo cepljenje proti steklini več tednov, kar je povzročalo precej stroškov. Ogrizene osebe so morale biti tudi internirane v Pasteurjevih zavodih. Pred kratkim pa je izumil zdravnik dr. Hempt, direktor Higienškega zavoda v Novem Sadu, nov način cepljenja, po katerem traja cepljenje proti steklini v najtežjih primerih samo šest zaporednih dni, v lažjih primerih pa manj. Ogrizene osebe se lahko zdravijo doma pri domačem zdravniku, potem ko so bile enkrat pregledane in cepljene po zdravniku Higienškega

zavoda v Ljubljani ali pa Zdravstvenega doma v Celju.

* **Redueiranje potniških vlakov.** Pričnši s 15. t. m. bodo izostali naslednji potniški vlaki: 1.) Na progi Ljubljana—Kranj: vlak št. 922 (odhod Ljubljana gl. kol. ob 8. uri 10 min.) in vlak št. 923 (odhod Kranj ob 9. uri 5 min.). 2.) Na progi Jesenice—Planica: vlak št. 8617 (odhod Planica ob 18. uri 10 min.) in vlak št. 8618 (odhod Jesenice ob 21. uri 22 min.). 3.) Na progi Kranj—Trzin: vlak št. 8535 (odhod Trzin ob 14. uri 33 min.) in vlak št. 8538 (odhod Kranj ob 15. uri 55 min.). 4.) Na progi Maribor gl. kol.—Fala: vlak št. 9022 (odhod Maribor gl. kol. ob 10. uri 30 min.) in vlak št. 9023 (odhod Fala ob 11. uri 20 min.). 5.) Na progi Slovenska Bistrica—Slovenska Bistrica mesto: vlaki št. 8331, 8333 in 8343 (odhod iz Slovenske Bistrice mesta ob 5. uri 42 min. ob 8. uri 30 min. in ob 17. uri 41 min.) ter vlaki št. 8332, 8336 in 8344 (odhod iz Slovenske Bistrice ob 6. uri 7 min. ob 9. uri 3 min. in ob 18. uri 20 min.). 6.) Na progi Novo mesto—Straža Toplice: vlak št. 9540 (odhod Novo mesto ob 21. uri 38 min.) in vlak št. 9539 (odhod iz Straže Toplice ob 22. uri 6 min.). 7.) Na progi Maribor gl. kol.—Pragersko—Kotoriba: vlak št. 1119/1120 (odhod Maribor gl. kol. ob 21. uri 6 min.) ter vlak št. 1121/1122 (odhod Čakovce ob 4. uri 5 min.).

* **Strašna beda v Bosni in Hercegovini.** Oblastni odbor Rdečega križa v Sarajevu je prejel obupno poročilo iz Gackega v Hercegovini. Po tem poročilu je Gacko že tri tedne popolnoma odrezano od ostalega sveta, ker so za ledene vse ceste ter ne pribajajo v mesto niti poštno pošiljatve niti živila. Zaloga živil so popolnoma izčrpane. Slična poročila prejemajo oblasti tudi iz raznih drugih krajev Bosne, Hercegovine in Črne gore. V nekaterih krajih je beda že tako velika, da ljudje umirajo od lakote. Marsikdo je zaklal zadnjo kravico ali kozo, da omili glad. Tem ljudem preti neizbežen pogin, če ne bo še pravočasno prispela pomoč.

* **Nova zadruga v Celju.** Zadnji dan januarja se je vršil v Narodnem domu ustanovni občni zbor obrtne zadruge «Obrtni dom», r. z. z. o. z. Po prečitanih pravil sta bila iz srede pristopivših združnikov izvoljena načelstvo in nadzorni odbor. Načelnik nove zadruge je g. Vinko Kukovec, stavebnik z Lave pri Celju. Na občnem zboru je bilo takoj podpisanih 84 deležev po 100 Din s petkratnim jamstvom.

da bo oznanil zvon dvanajsto uro in jih pozval k obedu, ki jim ga pripravlja Florjan.

Florjanu so se ta čas godile doma velike nezgode. Iz peči je začelo silno smrdeti. Meso v loncu se je namreč žgalo in smodilo, ker ni bilo vode v loncu. Vnela se mu je tudi zabela z groznim plamenom. Kuhar je pograbil škafo vode ter vliil vodo naravnost v peč po plamenu. V dimniku so se vnele še saje. Ko bi ne bila hiša pokrita z opeko, bi zgorela še hiša.

V peči, kamor je vliil vodo, je imel nenkrat tako temo kakor v zabitem sodu. Zakuril je potem vnovič, da speče štruklje, ki jih je imel še vedno v hiši na mizi, da so mu krpili. Siromak se medtem pozabil dati hrano malim pujskom, ki so bili zaprti v govejem hlevu v ograjenem kotu. Nagrabil je veliko košaro ajde ter nasul pujskom polno korito, češ, ker jim je dal malo pozneje, naj se zdaj zadosti nasitijo. Pozabil je pa zapreti vratca ograje, ko je zapuščal hlev, tako da so pujski zbežljali h kravam, ki so dva od njih pomandrale.

Florjan je potem pripravil peč in mislil štruklje potisniti vanjo. Toda, groza, štruklji so mu tako krpili, da ni bila samo polna miza, tudi po tleh je bilo dovolj testa. Pa to še ni bilo vse! Pustil je testo premehko, da je bilo podobno limu, ki se love nanj muhe. Kaj bo pa zdaj? Obed bi moral biti že pripravljen, zakaj delavci bodo prišli vsak hip.

Pa mu je padla v glavo še zadnja rešilna misel. «Saj imamo v hlevu tri krave, ki vse dosti molzejo. Pomozel jih bom in bom skuhal delavcem mleko. Če bodo enkrat obedovali mleko, gotovo ne bodo poginili.»

Ko je prišel v hlev, se je silno ustrašil, ko je našel dva mrtva pujska pod nogami krav. Mrtva pujska je vrgel na gnoj, zdrave pa spodil zopet v ograjeni prostor. Jezil se je in klel, potem pa je vzel stol, se vsedel h kravi in začel molzti. Krava, ki ni bila vajena, da bi jo molzel moški, pa je vedno od strani pogledovala; ker ji tudi ni dal jesti pred molzno, kakor je bila vajena pri gospodini, ga je, ko je imel že skoro poln lonec mleka, tako brcnila z nogo, da mu je razlila vso belo tekočino.

Ves obupan je zapustil hlev baš, ko je zapel v zvoniku zvon ter naznanil dvanajsto uro. Čas molitve in obeda.

Kaj mu je bilo drugega storiti kakor odstraniti se. Potegnil se je na hlev in se zaril globoko v seno.

Delavci na polju so že komaj čakali dvanajste ure, da bi šli k obedu, ki jim ga je ta dan skuhal Florjan. Ko so zaslišali zvon, so pometali motike po njivi in so tako hiteli proti domu kakor bi bilo vse v ognju. Le gospodinja Verona je šla nekako potrta in pobita za njimi. Premišljala je, kako bo morala doma zopet požirati očitke od svojega moža.

Žagarjeva Treza, ki je bila prva doma in je v vsak kot hitro povohala, se je glasno

čudila nad vsem tem, kar je našla doma. Ko je prišla slednjič še Verona domov in vse to zagledala, je začela sklepati roke in ni vedela, kam bi se dala. V kuhinji je smrdelo, kakor bi klal dihurje. V kotu je ležal cel kup starih cunj, s katerimi je kuhar omejeval povodenj, ki mu je pritekla iz peči, ko je gasil vneto zabelo. Burklje so stale po kotih z ročfij kvišku. Zunaj na hodniku je ležala napol zgorela metla, s katero je pometal žareči pepel, pa se mu je vnela in jo je ugasnil v škafu vode.

Verona je šla nato z delavci vred v hišo. «Bog pomagaj! Kaj pa je to?»

«To so štruklji», je menila Žagarjeva.

«Vsi so gledali to prikazen na mizi in po tleh. Vse testo je bilo pokvarjeno in za nič drugega kakor za svinje. Ko so vse to videli, je Verona poprosila delavce, naj malo potrpijo, ker jim bo ona pripravila vsaj malo kosila. Zakurila je zopet v peč in jim napravila ocvrta jajca, Žagarjevo pa poslala v klet po jabolčnico. Pa je Žagarjeva Treza tudi v kleti našla polom. Florjan namreč ni zadosti zaprl pipe, ko je natakal jesih za malo južino, tako da je ves jesih stekel po kleti.

Ko so obedovali, so klicali tudi gospodarja h kosilu. Pa ni ga bilo. Kje je? so se vpraševali. Pa nikdo ni vedel, kam je izginil.

Žagarjeva, ki je imela vedno prvo besedo, je rekla, da se je gotovo obesil in da visi kje na podstrešju.

* Za prisilno priključitev Krčevine k Mariboru. Pri najrazličnejših priložnostih se je tekom zadnjih dveh let zahtevalo, naj se priključi občina Krčevina mariborski mestni občini. Kako znano se je vršilo tudi že glasovanje v krčevinski občini zaradi priključitve. Ljudsko glasovanje pa je izpadlo odklonilno, ker so smatrali vsakogar, ki ni prišel glasovat, za protivnika priključitve. Zlasti glasna je postala zahteva po priključitvi k Mariboru pred kratkim, ko je razburjala javnost afera glede uvažanja pokvarjenega mesa v Maribor. Tedaj se je ugotovilo, da ima krčevinska občina premalo stroge sanitarne predpise. Na zadnji seji mariborskega občinskega sveta je bilo sklenjeno, da poprosijo velikega župana, naj brez ozirov priključi Krčevino k mariborski občini.

* Ljubljanska porota preložena. Justični upravi povzročila mraz glede kurjave mnogostevilnih pisarniških sob in razpravnih soban velike neprilike. Centralno peč kurijo le dopoldne, ker ni premoga. V ponedeljek 18. t. m. bi se imelo pričeti letošnje prvo porotno zasedanje. Po predpisih se namreč vsako zasedanje začne v tednu, ko je po pratiki kvaterni post. Spričo hudega mraza je deželno sodišče uvidelo, da bi bilo nemogoče voditi porotne razprave v veliki, slabo kurjeni porotni dvorani. Pri dolgo trajajočih razpravah bi porotniki in sodniki popoldne in zvečer nikakor ne mogli vzdržati v mrzli dvorani. Zato je deželno sodišče zaprosilo višje deželno sodišče, da dovoli preložitev porotnih razprav na vremensko ugodnejši čas. Višje deželno sodišče je ugodilo tej prošnji in porotne razprave so preložene do 11. marca.

* Zavodi za oskrbo umobolnih v ljubljanski oblasti napolnjeni. Ravnateljstvo splosne bolnice v Ljubljani javlja naslednje: Ker so vsi zavodi za oskrbo umobolnih v ljubljanski oblasti prenapolnjeni, se bo odslej kar najstrože postopalo pri odločanju sprejema posameznih bolnikov v zavod. Oziralo se bo le na primere, ki so zavodne oskrbe res neobhodno in takoj potrebni, to je sebi ali drugim nevarni, kar pa more biti v prošnji z dejstvi potrjeno. Za vsak sprejem je odlejel vložiti prošnjo na ravnateljstvo splosne bolnice, ki bo sporazumno s primarijem psihiatričnega oddelka odločalo o sprejemu nujnih primerov. Na to odredbo opozarja ravnateljstvo zlasti podeželske zdravnike s prošnjo, naj v bodoče nikar ne izstavljajo izpričeval za bolnike, ki takojšnje bolniške oskrbe niso res nujno potrebni.

«Obesil se ni!» je pripomnil Kosmačev Jaka, «najbrže je v dimniku in spravlja dim na prosto.» Vse, kar si je mogel kateri izmisliti, so obesili na ubogega gospodarja Florjana. Po obedu so se podali po gospodinjinem ukazu zopet na delo.

Verona je ostala doma, da si je spravila vse stvari zopet v prejšnji red. Na polje ta dan ni šla več, ker ni utegnila. Prišel je večer. Delavci so se poslovili. V Florjanovi hiši je že gorela luč, a gospodarja še ni bilo doma.

Verona si je baš gladila na mizi robce, ko so se lepo, rahlo in počasi odprla vrata in kdo je vstopil!

Florjan, izučen kuhar in gospodar. Pri vstopu ni črnil niti besedice. Tudi Verona je molčala. Mož je sedel k peči in dolgo molčal. Kakšno uro je bilo vse tiho. Slednjič so se možu le odprla usta: «Verona, ali imaš kaj večerje?»

«Ali ti ni ničesar ostalo od obeda», ga je naglo zavrnila žena, «saj si ga zadosti napravil!»

«Veš kaj, o tem današnjem obedu kar molči! Lepo te prosim!»

Florjan je stopil k svoji ženi in jo pogledal proseče: «Ljuba moja Verona, veliko krivico sem ti delal celih osem let, odkar sva v zakonu. Odpusti mi! Spoznal sem danes, da boljše žene kakor si ti, ni na vsem svetu. Obljubim ti nočoj, da bom od danes naprej popolnoma drug človek.»

Verona je pogledala svojega skesanega moža s prijaznim pogledom, da so se udre

* V Sisku bodo razstrelili led na Kolpi. Gradbena direkcija v Zagrebu je izdala razglas na meščanstvo v Sisku, v katerem pravi, da bo ob priliki južnega vremena na Kolpi nastala nevarnost za leseni most v Sisku. Zaradi tega je bilo sklenjeno, da se bodo ogromne plošče ledu razstrelile z dinamitom, da se odvrne nevarnost za most.

* Nočni požar v Celju. V noči od 11. na 12. t. m. je nastal v Celju v Cankarjevi ulici št. 9 manjši požar, ki k sreči ni zavzel večjega obsega. Ob polnoči se je nenadoma prebudil v svoji postelji pravni praktikant Janko Karlovšek. Začul je močno prasketanje. Karlovšek, ki stanuje v pritličju je skočil iz postelje in pogledal proti stropu, kjer je že opazil plamen in gost dim, ki je bruhal iz nenadoma nastale razpoke. Obvestil je o nesreči v istem stanovanju stanujočega odvetnika dr. Karlovška, ta pa najbližjega službojočega stražnika. Stražnik Podgornik je aviziral celjske gasilce, ki so kmalu prispeli na kraj požara z brizgalno. Med tem pa sta višja stražnika Podgornik in Dimtinjana že sama skoro popolnoma pogasila požar in tako gasilec ni preostalo več dosti napora. Ugotovili so, da je nastal požar na ta način, da se je vnel nosilni tram v stropu med pritličnim stanovanjem dr. Karlovška in stanovanjem v prvem nadstropju zaradi hude vročine v dimniku, ki je izpeljal tik trama. Dr. Karlovšek trpi 2000 Din škode, stranka Pogačar v I. nadstropju 400 Din, dočim znaša škoda hišne lastnice nad 3000 Din.

* Požar na dan poroke. Predzadnje sredo bi se imela vršiti poroka posestnikove in gostilničarjeve hčerke v Zlebiču Micike Kozinove. V sredo zjutraj je nevesta vstala precej zgodaj in začela pripravljati vse potrebno. Ob sedmih zjutraj, ko so se vsi nahajali v spodnji hiši, so začuli zunaj obupen krik. Še preden so mogli iz hiše, so že zaslišali prasketanje ognja in strašno pokanje v podstrešju. Prhiteli so sosedje in tudi gasilci iz Velikih Lašč so bili kmalu na mestu. Ker je vladal omenjeno jutro silen mraz, je voda zamrznila v ceveh in v brizgalni. Gasiti so morali s snegom. Po precej dolgem napornem delu jim je uspelo ogenj omejiti in rešiti vsaj spodnji del hiše, kjer je bila spravljena tudi nevestina bala. Kljub temu je škoda nad 100.000 Din. Pogorela je vsa krma. Zivino, ki so jo rešili, so morali oddati dobrim sosedom. Žalosten je bil prizor tudi za svate, ki so prišli z godbo po nevesto. Našli so

obema solze. Tudi mala Tončka se je pri teh očetovih prošnjah začela na glas jokati.

«Nimam ti mnogo odpuščati,» mu je rekla žena, «če mi res obljubiš, da se poboljšaš, naj bo vse za vedno pozabljeno!»

Podala sta si roke, se objela in potem se je začelo tudi pri Florjanovi hiši drugo, lepše življenje.

Matija Belec-Bolfanski.

Ni treba držati obljube.

Mali Tonček je bil poreden. Zato ga je oče trdo prijel in mu rekel: «Ali mi nisi obljubil, da boš priden?»

Tonček: «Res je.»

Oče: «Kaj si že pozabil, da sem ti obljubil kazen s palico, če se ne boš poboljšal?»

Tonček: «Vem, oče, toda ker nisem jaz držal obljube, je tudi tebi ni treba držati...»

Učitelj ne zna.

Francek: «Danes sem videl, da tudi učitelj ne ve vsega.»

Oče: «Česa pa ni vedel?»

Francek: «Rekel mi je, da ne ve kaj bi storil z menoj...»

Uspeh študij.

«Ali je dovršila vaša hčerka gimnazijo?»

«Da.»

«Ali z dobrim uspehom?»

«Z najboljšim! Poročila se je z gimnazijskim ravnateljem...»

namesto vesele neveste nesrečno družiti brez strehe. Kljub temu pa so nevesto odvedli in vršila se je naslednji dan skromna poroka brez vsake zabave. Kako je nastal ogenj, ni mogoče ugotoviti. Domači so mnenja, da je bil ogenj podtakjen.

* Podgane na mrtvi ciganki. Iz Zagreba poročajo o tragični smrti lepe ciganke, ki je živela zadnje čase v Zagrebu z nekim zidarjem. Nedavno je pa ciganka zbolela in te dni je umrla. Njen ljubček je nekaj časa javkal in žaloval za njo, potem se je odpravil v mesto, da bi preskrbel vse potrebno za dostojen pogreb. Stanovalci so opazili, da so vrata sobe, v kateri je umrla ciganka, zaprta. O tem so takoj obvestili policijo, ki je poslala na podstrešje komisijo. Ko so s silo odprli vrata, so zagledali v sobi vse polno podgan, ki so zbežale na vse strani. Na postelji je ležala mrtva ciganka, ki so ji podgane že odgriznile nos, ustnice, ušesa in načele tudi že telo.

* Ciganska družina zmrznila. Pri Trzinu si je morala petčlanska ciganska družina poiskati prenočišče na prostem, ker jo nihče ni hotel vzeti pod streho. Postavili so si pod smrekami pri znamenju Sv. Janeza šotor in prenočevali več noči. Čez dan so premaršeni hodili od hiše do hiše in prosili usmiljenja. Ljudje so jim sicer dajali hrane, a zavetišča pred mrazom jim ni maral nuditi nihče. Ker so postali nadležni, so jih ljudje odpodili iz Trzina. Zadnje dni ni bilo nič več slišati o njih. Te dni se je neki vaščan podal proti znamenju Sv. Janeza ter iskal sled lisice. Uzl je pod smrekami šotor. Ko je pogledal vanj, se mu je nudila pretresljiva slika. Tesno stisnjeni so drug poleg drugega ležali na tleh cigani, pokriti s kupom cunj. Meneč, da je v ciganih še nekaj življenja, jih je vaščan začel dramiti. Bilo pa je zaman. Mraz jih je ponoči mirno v spanju rešil siromaštva. Vaščan je o dogodku obvestil orožništvo in poklicana je bila tudi komisija iz Kamnika. Vso nesrečno cigansko petorico so prenesli v trzinsko mrtvašnico, odkoder so jih odpeljali na menageško pokopališče.

* Železniška nesreča v Rimskih toplicah. Te dni ob pol treh ponoči se je v Rimskih toplicah pripetila železniška nesreča, ki pa k sreči razen materialne škode ni imela težjih posledic. Nabiralni tovorni vlak 563, ki je odšel prejšnjega dne popoldne iz Maribora, je ob pol treh ponoči zaradi slabo postavljenega kretnice v Rimskih toplicah iztiril. Lokomotiva in šest vagonov je skočilo s tira in je bila proga več ur zatrpana. Tekom dopoldneva je bila proga že očiščena in se je mogel razvijati promet zopet v redu.

* Nogo si je zlomil v Ptujju kleparski mojster Andrej Frank, ko se je ponoči vračal domov od neke prireditve. Na oledeneli cesti na Bregu pri Ptujju je padel ter je več ur klical na pomoč. Ko ga je slišal hišnik Strascilla, je bil nesrečence že na pol zmrznjen. Prvo pomoč mu je nudil dr. Kühr in s pomočjo občinskega stražnika so ga odpravili domov.

* Na smrtni postelji se je poročil. Piščeto nam iz Dravograda: Na Vratih pri Dravogradu živi neki kmet, vdovec, ki zaradi starosti že dalje časa bolega. Te dni je bolni kmet zahteval duhovnika, da bi se spovedal in pripravil za smrt. Dne 31. januarja ga je prišel spovedat g. kaplan z Mute. Ker je bolni kmet pri spovedi povedal, da ima že dalje časa pri sebi neporočeno ženo, s katero ima otroke, mu je spovednik zagrozil, da mu ne dá odveze, če se ne poročita. No, in bolni ženin in nevesta sta res obljubila, da stopita v zakon. Poroka je bila narovodana na 6. t. m. na domu. Gostije, seveda, ni bilo, vendar so sosedje in tovariši prišli na omenjeni dan na svatbo k bolniku. Za izvršitev poročnega obreda sta prišla kaplan in mežnar. Med obredom je bolni ženin ležal v postelji, nevesta pa je stala poleg. Po poroki se je g. kaplan vrnil domu, mežnar pa je ostal med svati na gostiji, ki so si jo priredili svati sami pri sosedu brez ženina in brez neveste. Zdaj se še ne ve, ali bo ženin ozdravel ali umrl. Pravijo, da bo še enkrat poroka v cerkvi, če bo ženin ozdravel.

* Zaradi hripe ustavljen pouk v Trbovljah. Ker je na vodenski šoli zbolelo za hripjo nad polovico šolarjev, je te dni sklenilo šolsko oblastvo,

da ukine pouk za deset dni. Do 20. t. m. odpade pouk tudi na trgovski in obrtno-nadaljevalni šoli.

* **Zaradi segrevanja kleti z gorele poslopje.** Ne-navaden dogodek se je pripetil v Dolgih Dolah, v malem naselju med Veliko Loko in Velikim Gabrom. Neki tamkajšnji kmet se je zbal, da mu po pozebel ves pridelek, ki ga je imel shranje-nega v kleti. Da bi pregnal uničujoči mraz, je nanesel možak v klet drv in zakuril. Mož je menil, da bo tako vsaj krompir obvaroval pred po-zebo. Ko pa je posestnik zvečer zapuščal klet, ni pogasil žerjavice. Ponoči, ko sta bila kmet in nje-gova žena v trdnem snu, so oba zbudili sosedje, ki so vdrli v gorečo hišo. Nezavarovana žerjavica, ki jo je bil pustil kmet v kleti, se je razplamtela v ogenj, ki se je hitro razširil po vsej kleti in končno objel vso hišo. Prava sreča, da so sosedje vsaj še pravočasno zbudili stanovalca v goreči hiši, ker bi bila sicer oba našla tragično smrt v piamentih.

* **Veliko število mrtvih vran v snegu.** V rožni-niškem gozdu, na Golovcu, pa tudi v drugih go-zdovih v okolici Ljubljane je opaziti v snegu ve-liko število mrtvih vran. Vrane, po pet do sedem na kupu, leže zakopane in jim mole tu pa tam le peroti iz snega.

* **Gibanje nalezljivih bolezni v Sloveniji.** V preteklem letu so nekatere nalezljive bolezni v Sloveniji zelo napredovale v primeri z l. 1927. Kakor javlja «Zdravje» je bilo v preteklem letu več smrtnih primerov škrlatinke kakor prej. Zlasti so bile razširjene ošpice, ki so pa zahtevale le malo človeških žrtev. Napredovala je tudi krčevita odrevenelost. Povzročitelj te bolezni se na-haja v zemlji in prsti. Vsak ranjeni človek, ki pride v dotik s prstjo, je v nevarnosti, da dobi to bolezen, ki navadno konča smrtno. Ako se tak človek pravočasno obrne na zdravnika, dobi in-jekcijo, ki ga sigurno obvaruje pred vsemi po-sledicami te bolezni. Trebušnega legarja in oslov-skega kašlja je bilo lani manj kakor v prejšnjem letu.

* **Obup matere petih nepreskrbljenih otrok.** V pustnem času, ko se mnogo ljudi le zabava, se je v Domžalah odigrala pretresljiva žalostna igra. Mati peterih nepreskrbljenih otrok je bila tako potlačena od vseh skrbi in težav bednega življe-nja, da si je hotela vzeti življenje. Izpila je večjo količino lizola. Nesrečnica se ponadle strašne bolečine in na njen krik so pritekli sosedje. Našli so nesrečno ženo ležečo na tleh in poslali so po okrajnega zdravnika, ki ji je nudil prvo pomoč ter jo takoj odpremil v ljubljansko bolnico. K sreči je obupana žena močne narave in je sedaj že na potu okrevanja. Obup revne matere je v Domžalah vzbudil globoko sočutje in ko se reva vrne domov iz bolnice, bo gotovo našla dokaj usmiljenih src, ki ji bodo pomagali.

* **Zadnji dnevi Prvičeve tolpe.** Sarajevski krv-nik Hart je odpotoval v Zagreb, da izvrši usmr-titev Pavla Prpiča in njegovih tovarišev.

* **Velika tatvina v Celju.** V noči med 6. in 7. t. m. je bil izvršen v hotelu «Pošta» v Celju velik vlom. V zaklenjeno spalnico hotelskih hlap-cev Antona Novaka in Franca Panterja je vlomil neznan tat in ukradel Novaku novo črno obleko, par novih čevljev, srebrno uro s pozlačeno sre-brno verižico ter rjavo usnjato listnico z različnimi dokumenti in 150 Din gotovine. Hlapcu Panterju pa je odnesel vlomilec črno obleko, par čevljev, srajco, glavnik in 40 Din gotovine.

* **Lov za ubeglim kaznjencem.** Iz zaporov novomeškega okrožnega sodišča je pobegnil te dni 23letni reški Hrvat Marjan Pulanič. Na ne-pojasnen način si je bil dočeval tri ključe, ka-terih se je poslužil za odpiranje vrat. Na dvorišču je razbil pri vratih steklo in se splel v na glavni hodnik sodne palače, odkoder je neovirano po-pihal v zlato prostost. Beguner pa še ni bil daleč, ko so v kaznilnici dognali, da je na nerazumljiv način pobegnil. Upravitelj kaznilnice g. Barčič je poslal za beguncem, o katerem je domneval, da jo je ubral po cesti proti Krškemu, tri paz-nike. Urno so jo mahali proti Št. Janežu, ko so zvedeli spotoma od ljudi, da res koraka po isti cesti kake pol ure pred njimi sumljiv neznanec v arestantovski obleki. Kakor nalašč je paznike kmalu nato dohitel voznik na vozu s trugo za

Zobozdravniku dr. Jožetu Rantu

iz SKOFJE LOKE

779

je ministarstvo narodnega zdravilja v Beogradu podelilo naslov specialista za zobne in ustne bolezni.

gramoz. Prosili so ga, naj jih skrije v strugi, da bodo laže ujeli kaznjenca, čigar vnanjšdino so mu dobro opisali. Voznik jih je rade volje skril in pognal konje, da dohiti begunca. Na Krškem mo-stu so ga ugledali. Izenada so vsi trije pazniki skočili na presenečenega Pulaniča in ga uklenili. Povešene glave se je vračal Pulanič nazaj proti Novemu mestu. Seveda je bil deležen velike po-zornosti novomeškega občinstva. V jetrušnici so ga zaprli v eno najbolj varnih celic, tako da je izključen vsak ponovni beg.

* **Na Nizozemskem aretiran mariborski slepar.** Pred nekaj tedni je začel ustanavljati neke vrste trgovsko agenturo v Mariboru Miroslav T. Nabiral je tudi družabnike za svoje podjetje ter pregovo-ril dve dami, ki sta mu dali 20.000, oziroma 10.000 Din. Pred kratkim je možak odpotoval iz Maribora baje po trgovinskih poslih v inozemstvo in je še pred odhodom dobil za potovanje od ene svoje družabnice 4000 Din. Ko pa ga sumljivo dolgo ni bilo nazaj, sta prizadeti dami začeli dvo-miti v njegovo poštenost in sta ga prijaviли poli-ciji. Te dni pa je dobil mariborski policijski ko-misarijat iz Rotterdamu vprašanje, ali vedo kaj poročati o tem gospodu, ki so ga aretirali kot sumljivega, ko se je hotel vkrcati preko morja. Sodišče bo zahtevalo njegovo izročitev.

* **Pojasnen vlom.** Orožništvo v Kranju je iz-sledilo vlomilce, ki so te dni izvršili vlom pri gostilničarju in trgovcu z vinom g. Finku v kokr-skem predmestju. Vlom je izvršil znani vlomilec Alojzij Oman, doma iz Tenetič pri Golniku, ki je bil zaradi tatvin že neštetokrat kaznovan. Nasled-nji dan po vladu se je Oman odpeljal iz Kranja v Radovljico, kjer je še istega dne s tovarišema poskusil izvršiti vlom v gostilno Kučstelj, pri čemer pa je imel smolo in je bil aretiran. Da je izvršil vlom v Kranju, se je dokazalo s tem, ker je v Radovljici plačeval po gostilnah s cigaretami, ki jih je ukradel pri Finku. Sedaj se Oman na-haja v sodnih zaporih radovljiškega sodišča.

* **Tatvine v tovarni perila.** V tovarni perila Kocbek v Kranju so prišli na sled tatvinam, ki so jih izvrševale uslužbenke. Nedavno so areti-rali dve nastavljenki, ki sta odnašati na dom blago za perilo in napraviti škode za okroglo 1500 Din. Te dni pa so prišli na sled ponovni tatvini, ki jo je že dalje časa izvrševala 36letna uslužbenka Marija K. Jemala je srajce na svoj dom, katere je potem s pomočjo neke Rotilije Č. iz Gorenje Save razpečevala po vaseh. Kakor je preiskava dognala, je bilo ukradenih 40 do 50 komadov srajce. Prodajala jih je po 25 Din. Dolgo-prstna Marija se sedaj nahaja v zaporih okraj-nega sodišča.

* **S samokresom in nožem nad finančnega stražnika.** Te dni je finančna patrulja ustavila pri Št. Ilju trojico tihotapstva nujno sumljivih tipov. «Čakajte, da se legitimiram», se je opravičeval eden. V trenutku pa je že počil strel iz samo-kresa tihotapskega junaka proti finančnemu stražniku. Najbrž zaradi teme napadalec ni dobro zadel. Finančnega stražnika je krogla le malo oprasnila po glavi. Stražnik je tihotapca še po-zval, naj se vda; ta pa se je še dalje upiral in zamahnil proti njemu z nožem. Tudi sedaj se po srečnem naključju stražniku ni pripetilo nič hu-dega. Ostrina noža mu je raztrgala le obleko. V tej borbi sta dva tihotapska pajdaša izginila nainevarnejšega napadaleca pa je le uspešno spravi-ti k tlom, kjer pa ni ostal miren. Še preden se

je stražnik zavedel, se je tihotapec izmuznil iz njegovih rok in jo odkuril za tovarišema. Z njim je izginila tudi puška finančnega stražnika. Trda tema je onemogočila vsako zasledovanje. O stvari je bilo obveščeno šentiljsko orožništvo, ki je spo-ročilo podrobnosti o napadu tudi mariborski poli-ciji, ki je že aretirala nekega 36letnega Alojzija T. Alojzij se je pri zaslišanju že takoj spočeta za-govoril in priznal, da je prišel peš iz Št. Ilja in da mu je znan napad na finančnega stražnika, da pa je bil napadalec nekdo drugi. Vse dopol-dne so zasliševali na policiji aretiranega Aloj-zija T., ki mora gotovo vedeti še več podrobnosti o pravem napadalcu.

Nelepe zadeve

Kaplan pred sodiščem zaradi oskrumbe. — Bivši poslanec kaplan obsojen zaradi razžaljenja Sokolov.

V petek se je pri mariborskem okrožnem so-dišču vršila tajna razprava proti kaplanu Andre-ju Klobasi zaradi obtožbe oskrumbe mlad letne deklice. Razprava je šla očividno kaplanu Klo-basi tako na živce, da je začel naenkrat med za-sliševanjem neke priče razgrajati, kričati, cepetati z nogami in razbijati z rokami. V sodni dvorani je nastal tak ropot, da se je slišalo v pri-tličje in pred sodno palačo. Obširen hodnik pred sodno palačo je bil mahoma poln občinstva, sod-nih uradnikov in odvetnikov, ki so privreli iz raz-nih sodnih dvoran in v strahu za telesno in živ-ljenjsko varnost senatovih članov vdrli v sodno dvorano. Našli so sredi nje kaplana Klobasa, ko je baš najhuje razbijal. Neka stara ženska, menda sorodnica, ga je skušala sicer miriti, pa ni nič za-leglo. Senatorji so stali za pultom in gledali pre-senečeni divjanje duhovnega gospoda, ki je že znan gost mariborske jetrušnice. Neki sodnik je zaklical, da bo pač treba obtoženca dati v blaz-nico, toda tudi grožnja ni nič zalegla. Kaplan Klobasa je vpil naprej in ni preostalo drugo, kakor da so morali razpravo prekiniti in poslati po stražnike, ki so napravili red. Zgrabili so kaplana Klobasa in ga potisnili v zapor, ker mu je kazenski senat na licu mesta prisodil za prvo silo osem dni disciplinarnega zapora. Upati je, da si bo tekom tega tedna ohladil svojo vročo kri in da bo pri prihodnji razpravi odgovarjal mirneje.

Državni pravdnik bo vložil sedaj poleg ob-tožbe zaradi oskrumbe deklice proti Klobasi še tudi obtožbo zaradi javnega nasilstva v sodni dvorani.

Sploh ima poslednji čas mariborsko sodišče izredno mnogo opraviti z različnimi duhovniškimi tožbami. Po vseh Slovenskih gorah le raz rav-ljajo ljudje o znani aferi župnika Martina Erhar-tiča pri Sv. Jakobu v Slovenskih goricah, ki je v preiskavi zaradi pogrebnih računov in v tožbi s svojim organistom. V istem času je mariborski tiskovni senat obsodil bivšega narodnega poslan-ca kaplana Ivana Jeriča iz Murske Sobote na šest tednov zapora, 300 Din globe, 3000 Din odškod-nine in v plačilo vseh stroškov, ker je žalil v Kleklinovih «Novinah» le a 1927. s temi članki Sokole. Tožbo je vložila Sokolska zveza za marca 1927. proti uredniku «Novin», ki pa se je tedaj poravnal na ta način, da se je zavezal preklicati trditve teh člankov, plačati vse stroške, dati pri-merno zadoščenje v «Novinah» in plačati 1000 dinarjev za Jugoslovensko Matice. Urednik «Novin» je sicer objavil preklic, toda takoj v na-slednji številki so že zopet izšli trije novi, še hujši napadi, kjer se očita Sokolom brezverstvo, ne-moralno življenje in podobno. Odgovornost za te članke, za katere je nato vložila tožbo kot za-stopnica žaljenih Sokolov Sokolska zveza, je pre-vzel kaplan Ivan Jerič, ki je bil tedaj že kan-didat za volitve v novo Narodno skupščino. Po-srečilo se mu je, da je rešitev tožbe tako dolgo zavlekel, da je bil izvoljen za narodnega poslan-ca in se je s tem pravda prekinila. Toda skup-ščina je bila razpuščena in prejšnji teden je pri-šel kaplan Jerič po dveh letih pred sodišče in prejel plačilo.

Slivovko, pelinovec, brinjevec, rum in hruševac

si lahko napravite z našimi esencami. Steklenica za napravo 4 do 5 litrov žganja stane samo 20 Din, po pošti 32 Din. — Točno navodilo priloženo.

Drogerija A. KANC sinova, Ljubljana
Zidovska ulica stev. 1. 265

Kupujemo brinjevo olje.

Prišla je pepelnica, mica ostala je samica...

(Vaška zgodba.)

Kako bo to hudo,
moža še zdej ne bo!
Le vozi brez konjčca,
k nis ujeva tiča...

Letošnji predpust je bil kratek in pošteno mrzel.

Stari, modri ljudje se šaljto: V kratkih predpustih se omožilo vse prevzetne in že bolj priletne device, ker ni časa za izbiranje.

Tudi pred leti je bil kratek predpust, zato že 32letna Koprivčeva Mica iz Podgričja ni prav nič premišljala in je kar z odprtimi rokami sprejela osemnajstega snubca, Lisjakovega Mihca.

Koprivčeva Mica je bila svoje čase prav prevzetna; bila je cerkvena pevka, poleg tega pa še gruntarska hči. Steherni predpust so se pri njej oglašali snubci, a Mica je pri vsakem našla kako napako. To se je ponavljalo do 32. leta. A tisto leto ni bilo več časa za premišljanje. Že preišnilo jesen se je oženil njen brat France na domu, a bratova žena in Mica se nista razumeli. Brat in mati sta govorila Mici: «Veš, Mica, čas je že, da si izbiješ iz glave te muhe in da se umakneš iz hiše. Kaj bi delala sitnosti in zdražbe?»

Na vso srečo se je vendar takoj po smrtih Treh kraljev oglašil Lisiakov Mihec. Ta snubec je bil le kočar in čevliar. A kaj je hotelo dekletu, še hvaležno je moralo biti, da jo bo rešil samskega stanja.

Ko je bila Mica že drugič na oklicih, je tisto popoldne nepoldne no večernih obiskala Drnulčeva tetka, svojo največjo prilatnico.

Ta tetka je prihajala koncem vasi in imela za seboj prav pisano preteklost. Bila je omožena in ne omožena, kajti njen mož in je pred leti pobegnil, ker ni hotel deliti zakonskega življenja z gostilničarjem Kobilcem. Od svojega moža je imela eno hčerko, a z gostilničarjem Kobilcem še eno. Taka je bila torej ta reč. Gostilničar ji je namreč lajšal zakon, ko je bil mož v Ameriki. Ko pa je mož prišel domov, mu ni šlo to v glavo, da bi ga kdo drugi namestoval brez njegovega dovoljenja.

Tetkin mož je torej izginil ko kafra, a Drnulka je nato začela kupčevati s perutnino. Oj, kako ji je tekel jeziček!

Nevesta Mici se je prav dolgo zamudila pri tetki. Odzvonilo je že «Zdravo Marijo», pa še vedno sta kramljali, posebno zgovorni sta postali pri čaju.

Tudi ženin Mihec se je tisto popoldne oglašil v gostilni in pil fantovščino s svojimi tovariši. Šele okrog sedme ure zvečer je odšel. Podal se je proti domu svoje neveste.

Prišel je tako do Drnulčeve bajte. Ker je bila hiša čisto ob poti, se je nehote ustavil, ko je čul tako živahno govorjenje.

Nevesta Mica je baš pravila tetki:

«Veste, tetka, ta moj ženin je prav ta osemnajsti snubec. Pred leti bi ga niti s hrbotom ne pogledala, sedaj ga vendar vzamem, a plesati bo moral, kakor mu bom jaz godla. Čeprav je Mihec in vseh muh poln, me kaj slabo pozna.»

«Prav imaš, le dobro ga drži na vajetih, to ti rečem! Samo, da na bajto enkrat prideš, pa si dobra. Kaj, ali je meni kaj hudo, ko me je dedec pustil, ta mevža mevrasta?»

Ženin Mihec je slišal zadosti.

Zavriskal je na ves glas in se povrnil nazaj k fantom. Povedal jim je vse, kar je slišal. To so se smejali in pili, da je teklo vino od miz, ter se domenili, kako bodo Mici ploh vlekli na pepelnico.

Prišla je usodna pepelnica.

Še preden jo je zanuščena Mica odkurila z doma, so se pojavili podgrički fantje s sramotnim plohom pred hišo. Oj, kako so se ne-

varno ržili, vriskali, jokali in smejali, vse skupaj! Vmes pa so peli prav žalostno vižo:

Pršva je pepevnica,
še Mica je samica...
Tud Mihec ni tvoj mož,
ležava sama boš...

Kako bo to hudo,
k moža še zdej ne bo...
le vozi brez konjčca,
še nis ujeva tiča...

Ti Mihec fige kaže,
si kriva ti blamaže...
Pršva je pepevnica,
še Mica je samica...

Ta sramota je Mico pognala kar v tretjo jaro. Kupila si je tamkaj bajto in tudi ona začela kokošariti. Najhuje jo je vsakdo užalil če ji je rekel večna nevesta. Pa je žiček in tudi gladko teče kakor Drnulčevi tetki.

Anton Stražar.

Ubijalec

«Našega volčjaka je sinoči zmanjkalo, ali že veste?»

Sosed Kosec sedi pri meni v bajti, me vprašuje gleda, steguje svoje dolge noge in se drgne z desnim palcem po obritem suhljatem licu. Njegove plave, prijazne oči okrožajo v močnem loku košate sive obrvi.

Na vasi je vse mrtvo. Nalahko dežuje in dež udarja z enakomernim glasom po strehah. Iz žleba kapljajo kaplje, kakor bi tolkla majhna budilka, skrita nekje v zidu.

Med udarce kapelj se mešajo besede. Sosed je mahoma trdo položil svojo pest na mizo in nadaljeval, ne da bi čakal na moj odgovor:

«Volčjaka mi je sinoči zmanjkalo pa tudi vem, kam je izginil!»

«Kam neki? Ponoči je hodil prosto po dvorišču. Najbrže ga je kak nepridiprav zvalil s seboj s kosom mesa. Mogoče je, da namerava koo vlomiti v vašo shrambo, pa mu je pes napoti», odvrne sosedu.

«Takole ste jo zadeli,» je odvrnil sosedi in spet udaril po mizi z razkrečenim kazalcem in sredincem, med katerima je štrlel iz pesti široki palec — sosedi mi je kazal figo.

«I, kako pa mislite, da je s tem vašim psom?» sem vprašal vznemirljivo.

«Ne bodite takoj razžaljeni, če hočete do dobra spoznati nas, kmete! Prenežno kožo imate. Morate biti bolj neobčutljivi, le srce naj ostane dobro in pošteno. Potem se vam bo že marsikdo zaupal. Če boste pa za vsako malenkost zamerili, boste še večkrat dobili figo, ko boste povpraševali naše ljudi to in ono», je odvrnil sosedi Kosec in me smeje gledal.

Ponudil sem sosedu smotko in ga prijazno potrepljal po rami:

«Res je tako, oče, prav imate! Sicer pa takale tremutna nejevolja ne škoduje nikomur. Torej, kako je s psom?»

Sosed si je pomel roke, zadovoljno prižgal smotko in nadaljeval:

«Še ni dolgo, kar ste kupili tole bajto. Zato pač ne veste, da imamo v naši vasi ubijalca. Mnogo je ubijalcev na svetu in različni so. Radi pretepa nisem bil nikoli pred sodnijo, vendar razumem fante vasovalce, ki se spopadejo včasih zvečer, ko ne govori več pamet, temveč pijača. Žalostno je, da se večkrat pripeti, da med takim pretepom obleži kak fant težko ranjen; pa se nočejo poboljšati in pustiti svojih nožev doma. Često se pa dogodi še hujša nesreča, da ostane kateri pri pretepu, mrtev.»

Obsojam jih, čeprav tak pretepač navadno nima namena, da bi človeka spravil na oni svet.

Danes vam bom povedal o pravem ubijalcu. Nisem ga prehudo obsojal, dokler nisem sam govoril z njim o tistem uboju, od tedaj me pa vedno nekaj od njega odbija.

Naš drugi sosedi Mezlan je to. Morda ga že poznate, suh in velik dedec je kakor jaz, le nje-

gove oči niso prave. Samo pogledjte ga, kako nemirno bega pogled njegovih mrtvih vodenih oči sem in tja, kakor bi vedno nekaj iskal. Verjemite mi, nihče drugi kakor Mezlan ni ubil našega psa. Volčjak ga tudi videti ni mogel. Kadar je šel Mezlan mimo naše hiše, je skakal pes na verigi in se premetaval kakor riba na suhem, hoteč odtrgati verigo. Pri tem pa lajal, da me je kar glušilo. Ponoči, ko je bil pes prost, si pa Mezlan sploh ni upal mimo.

S tem sosedom nisem nikoli mnogo občeval. Kadar je nanesla prilika, sva pač zamenjala par besed, to pa je bilo tudi vse.

Enkrat pa je bil pri nas in tedaj se je razgovoril, tako razgovoril, da sem ga spoznal do dna duše.

Ko je bil Mezlan še fant, je rad vasoval. Bil je čeden deček in marsikatero dekletu ga je rado videlo. V naši vasi je bila tedaj največja krasotica Štebejeva Angela. Marsikdo bi bil rad postal njen fant, pa je bila že oddana, ljubila je Primčevega Jako, postavnega prikupljivega fanta, katerega smo vsi razen Mezlanu imeli radi.

Štebejeva je bila tudi Mezlanu všeč, pa ga je Primčev prehitel. Mezlan pa ni hotel tako hitro opustiti misli na Angelo. Tudi sam je pričel laziti pod njeno okno. Jaka je bil postaven fant, dekletom pa ni znal govoriti. Angela je bila sicer pošteno dekletu, le nekoliko lahkomiselno.

Ko je prišel situariti okoli Štebejevega okna Mezlan, je dekletu okno odprlo in poslušalo priliznjene vasevalčeve besede, katere so ji tako laskale, da je kmalu imel Mezlan prednost.

Ko je Jaka spoznal, da ima Angela dvojno srce, je nehaj zahajati pod njeno okno. Proti drugim fantom je Jaka o svojem razočaranju molčal. Bil je plemenit značaj in ni se hotel maščevati nad tekmeccem, katerega bi tedaj fantje takoj nabunkali; kajti v naši vasi ni smel noben fant hoditi vasovat k dekletu, ki je imelo svojega izvoljenca.

Jaka pa svoje ljubezni ni mogel tako hitro pozabiti in neko noč je še enkrat potrkal pri Angeli.

Baš tedaj je prišel od nasprotne strani Mezlan. Zagledal je vasovalca, spoznal ga je, potegnil iz žepa svoj nož in zabodel Jako v hrbet.

Jaka je padel ranjen v travo. Živel je še par dni, potem je pa umrl, izkrvavel je.

Že tukaj se spozna Mezlanov slab značaj, še bolj pa v naslednjem:

Prihodnji dan so prišli orožniki, pozvedovali pri vašcanih, zaslišali umirajočega Jako, obiskali Angelo, ki je nekaj časa oklevala, potem pa vse priznala. Deklica je bila zelo obupana, ko je videla, kaj se je zgodilo. Doma ni mogla več strpeti. Odsla je v mesto, kjer je postala šivilja in je lani umrla kot stara samica.

Orožniki so Mezlanu odpeljali. Zaradi uboja je bil obsojen na 8 let ječe. Fant se je lepo obnašal, bil je vzgleden jetnik, zato mu je bila polovica kazni odpuščena, tako da je sedel samo štiri leta.

Po prestani kazni se je vrnil Mezlan domov, prevzel očetovo posestvo in se oženil.

Tedaj, ko me je obiskal, mi je kar sam pričel pripovedovati o svojem zločinu. Poslušajte, kako je pripovedoval; skušal bom posneti njegove besede:

«Takrat sem zaklal Jako in zbežal. Čez par dni so me prišli orožniki, na njihovi postaji sem bil, ko je zazvonil mrtvaški zvon. Zvonilo je pokojnemu Jaki, katerega so baš tedaj pokopali. Zgrabila me je silna jeza nad tem človekom, ki mi je zakrivil to gorje, katero me čaka. Zaškrta sem z zobmi, stisnil pesti in si dejal: Če bi te zdajle živega imel tu pred seboj, bi te še enkrat zaklal, ampak kako zaklal, prav počasi bi te rezal in trpinčil, samo zato, ker si me spravil v to nesrečo!»

Tak je torej Mezlan. Ni priznal, da je on krivec vsega, da je zaklal brez vzroka ubogega fanta, ki je šel še enkrat vasovat k svoji nezvesti ljubici, do katere je imel vsekakor večjo pravico kakor Mezlan sam, ki jo je preslepil s svojim sladkim govoričnjem. Mezlan se je maščeval

po krivici. Ko so ga pa prijeli orožniki in ko je zaslišal mrliški zvon, doneč v slovo onemu, katerega je Mezljan ubil, ni brezčutnejš imel niti trohice usmiljenja, kesanja in priznanja, temveč samo maščevalne želje, valeč spet vso krivdo na ubogega pokojnika. Od tedaj se Mezlana ogibam.

Sosed še ni končal zadnjega stavka. Na vrata je nekaj popraskalo. Odprl sem jih in v sobo je skočil sosedov volčjak, prijazno mahal z repom in legel k gospodarjevim nogam.

Tega pa do danes vendarle še nima na svoji umazani vesti, je dejal Kosec in psa prijazno pogladil. **Gustav Strniša.**

Oglarjeva hči

(Pravljica).

V nizki koči sredi gozda je živelo dekle, skromno in ponižno kakor vijolica, cvetočih lic kakor vrtnica, milo in krasno kakor zarja.

Dekle je živelo s svojim očetom srečno in zadovoljno. Mati je umrla že pred leti. Oče je bil oglar, starček sivili las in začrnelega lica.

Dekletu je bilo ime Milena. Oče jo je zelo ljubil, nazival jo je zvezdo, ki mu je svetila v zadnjih dneh življenja.

Često je nabiral starec v gozdu rdeče jagode in prinesel svoji ljubljenci v košarici. Drugič ji je prinesel šopek gozdnega cvetja, tretjič zopet kaj drugega.

Enkrat pa je prišel starec domov ves preplašen in truden. V roki je imel jagodo, veliko kakor otroška glava, in opojno dehtačo. Milena se je razveselila krasnega sadu, starec je pa globoko vzdihnil.

Tisti dan je iskal starček po gozdu jagode in našel v čudno goščo. Povsod je rastle trnje, ki se je lepo splevalo in oblikovalo v visok obok, obdan z živo mejo. Ko je starec šel po tem hodniku, je prišel do velikega, krasnega vrta, kjer so rastle same jagode; čimdalje je šel, tem večje so bile.

Starec je došel v votlino, kjer se je nahajala najlepša in največja jagoda; vesel jo je odtrgal in hotel z njo odhiteti domov.

Tedaj je pa stopil pred njega naenkrat divji mož in zavpil nad preplašenim starčkom:

«Kaj iščeš tod, v tem mojem gozdnem kraljestvu? Gorje ti! Odtrgal si moj najlepši sad, ki sem ga gojil dolge dneve, da bi ga podaril najlepši vili. Odtrgal si ga. Pojdi z njim domov, toda kot plačilo za ta sad mi boš moral dati svojo lepo hčerko za ženo!»

Zato je prišel ta dan oglar tako zanšen in preplašen domov. Groza ga je obšla, če se je ozrl v svojo krasno hčerko in se spomnil divjega gozdnega moža, ostudnega kosmatega veličana.

Ubogi oče je dolgo časa premišljeval, kako bi rešil svojo hčerko edinko.

Starec se je spomnil na mladega soseda, premetenega padarja Matijo. Kaj če bi mu ta mogel pomagati? Oglar ni šel rad k njemu, kajti jezen je bil nanj, ker je mladenič hodil za njegovo edinko.

Starec je vedel, da tudi Milena rada vidi čvrstega soseda, toda kazal se je gluhega in slepega, ker si ni mogel misliti, da bi se bil moral ločiti od svojega ljubljenega otroka.

Ker si oglar ni mogel spomniti kaj pametnejšega, se je naposled odločil ter obiskal svojega soseda. Matija se je starčka zelo razveselil, ga prijazno sprejel in pogostil.

Oglar mu je jel pripovedovati o svojem doživljanju, razložil mu je svojo zadržgo in ga prošil za pomoč.

Sosed mu je obljubil, da mu reši hčerko, toda ona mora postati potem njegova žena, saj se ljubita in ne sme jima odrekati sreče.

Starec ni dolgo premišljal, rajši je pač izročil hčerko poštenemu Matiji kakor divjemu gozdovniku. Zadovoljen je stisnil sosedu roko in pristal.

Pri kupci vina, ki ga je prinesel Matija iz kleti, je začel mladenič starcu pripovedovati:

«Moj ded je bil zelo moder človek. Znan je bil daleč okoli kot spreten padar. Enkrat je jezdit

skoz vas nek višji uradnik, pal je s konja in si zlomil nogo. Moj ded ga je kmalu ozdravil. Ta človek je bil dedu tako hvaležen, da mu je izposloval dovoljenje, da je smel ded očitno zdraviti ljudi.

Ta moj ded je dobro poznal gozdnega moža, saj ga je kosmatinec večkrat obiskal. Gozdnjak je bil ves zaljubljen v božjo kapljico, s katero ga je ded vedno postregel ter ga večkrat tudi opijanil. Ded je to pač delal samo zaradi tega, ker je postal divji mož v pijanosti zelo zgovoren in mu je zaupal marsikako skrivnost.

Gozdovnik se je hotel tudi sam naučiti stiskati grozdje. Bil pa je prenestrpen in je jagode pozobal, še preden je pričel delati mošt.

Ko je tako gozdnjak nekega dne spet popival pri mojem dedu, ga je ta pošteno napojil. Tedaj je pravil gozdnjak o rožah, katere posebno sovraži in kojih vonj mu je tako zopern, da kar beži pred njimi. Te rože se imenujejo smrdljivke. Če se kuhajo na vodi, dobi voda smrdljivi duh in umazano barvo. S to vodo se mora Milena umiti takoj jutri zjutraj, potem naj pa gre gozdniku nasproti. Vi se preselite začasno k meni. Nevarno je, da bi gozdni mož ne spoznal zvijače in se ne maščeval.»

Starec je šel domov in vse povedal svoji edinki. Bila je zelo srečna, ko je čula, da je oče dovolil, da se poroči z Matijo.

Naslednje jutro se je oglarjeva hči umila v vodi smrdljivih rož in njena bela koža je potemnela. Milena je očela gozdniku nasproti, oče se je začasno preselil k sosedu.

Prispel je gozdnjak, zagledal Mileno in divje zarjul. Spoznal je, kaj se je zgodilo in se strašno razsrdil. Razjarjen je odšel h koči starega oglarja jo zgrabil in vlekel za sabo.

Milena se je oteta vrnila, se umila v studenčnici in postala lepa kakor prej. Kmalu je postala žena mladega soseda.

Gozdovnik je odnesel oglarjevo kočjo daleč na Klek svoji materi, ostudni čarovnici Ježibabi, in se ni nikoli več vrnil.

Gustav Strniša.

ŽENSKI VESTNIK

KORENČEK.

Čeprav imamo še hudo zimo, vendar se že bliža pomlad in treba je že zdaj misliti na vrt in na to, kako in kaj bomo sadili, da se nam bo bolje izločalo.

Za domačo uporabo kakor tudi za prodajo na trgu prihaja v prvi vrsti v poštev korenček, ker je zelo dobičkanosen. Ne samo, da s pravilnim gojenjem korenčka lahko veliko pridelamo na majhnem prostoru, tako da imamo za domačo kuhinjo potem vse leto na razpolago dobro svežo jed, ampak tudi na trgu korenček vsak čas lahko razčemo za dober denar.

Kakovost in okus korenčka, to je pa najbolj odvisno od zemlje. V rahli, dobri gnojni vrtni zemlji obrodi najboljši in najokusnejši korenček.

Ker korenček le zelo počasi kali, ga je treba že v zgodnji spomladi usejati; ako dopušča vreme, že meseca februarja. Sploh je korenček prva rastlina, ki jo usejamo spomladi. Seveda mora biti takrat zemlja že zadostno posušena.

Prenagosto sejanje ni dobro, ker treba korenčku prostora za krepek in enakomeren razvoj. Zato naj bo med vrstami vsaj po 20 cm razdalje, pri večjih nasadih pa 25 do 30 cm razdalje. Uporabljajmo vedno le dobro očiščeno seme, da ga moremo lepo enakomerno usejati. Priporočljivo je tudi, sejati v večkratnih časovnih presledkih, tako da imamo vedno kaj mladega naraščaja, ker mlad korenček je veliko boljšega okusa kakor star, dozorel koren. Star korenček je bolj za domačo uporabo kot pa za na trg. Sejemo lahko tudi še v juniju-juliju, da imamo potem v pozni jeseni spet okusen mlad korenček.

Nege na gredi potrebuje korenček prav za prav malo. Treba ga je samo večkrat dobro okopati, da ima vedno rahlo in zračno zem-

ljo, in pa plevel je seveda treba zatirati. Če je korenček pregesto pognal, ga razredčimo s prepuljenjem, ampak to se dá izvesti le pri manjšem vrtnem nasadu. Prav tako je z zalivanjem. Zalivati je treba korenček le malokrat, takrat pa temeljito.

Za kuhinjo

Čajne prestice. Deni na desko 30 dek moke, 15 dek sirovega masla. Moko in sirovo maslo z roko dobro zdrobi. Nato dodaj en rumenjaka, 5 dek stolčnega sladkorja, en pecilni prašek in en zavitek vanilijnega sladkorja. Malo osoli. Iz tega napravi testo, ki pa mora biti dobro ugnetenno. Nato ga z roko razvaljaj v dolg valjanec, ki ga razreži na kose, za debel oreh velike. Te kose razvaljaj na prav tenke valjance, iz katerih naredi majhne preste ali pa obročke. Pokladaj jih na pomazano pekačo (pleh), jih pomaži s stepenim jajcem in jih speci v pečici, da postanejo zlatorumeni. Te prestice se zelo podajo k čaju.

Dušeno kisel zelje s paradižnikovo mezgo. V kozi razbela dve žlici masti, na kateri si zarumenila malo drobno zrezane čebule. Na mast deni pol kile opranega kislega zelja in duši približno eno uro. Nato deni na zelje eno žlico moke in večkrat premešaj, da se moka malo zarumeni, nakar dodaj eno žlico paradižnikove mezge (konserve), osoli, dobro zmešaj in zalij z vodo, da dobiš bolj gosto zelje. Zelje naj kuha še dobre pol ure, nakar dodaj, če imaš, še dve žlici smetane radi boljšega okusa. Ko je še malo prevrelo, je jed gotova.

Pretlachen fižol. Skuhaj pol litra belega fižola. Ko je kuhan, ga odcedi in še vročega pretlači skozi sito. V kozi razbela eno dobro žlico sirovega masla ali masti in na vročo mast deni pretlačeni fižol. Dobro zmešaj, dodaj še dve žlici mleka, po okusu še malo osoli in popopraj, pa je jed gotova. Tako pripravljene fižole se poda najbolj h kislemu zelju ali kisli repi.

Mlečen kruh s pecilnim praškom. Deset dek sirovega masla mešaj v skledi četrto ure, nato ubij noter dve jajci, dodaj 15 dek sladkorja in mešaj še deset minut, nakar prilij pol litra mleka, dodaj malo naribane limonine lupine in malo osoli. Nato stresi noter devetdeset dek moke in dobro stepaj. Ko je testo dobro stepeno, dodaj še deset dek moke, v kateri si pa dobro zamešala dva pecilna praška in pet dek rozin. Stepaj testo še pet minut, nakar ga stresi na pomazano pekačo in pusti stati deset minut. Nato peci v močno vroči pečici poldrugo uro.

Praktični

Da preženemo miši in podgane, jim nastavimo majhne koščke navadne gobe (kakor jo rabijo po šolah), ki smo jih namočili ali še bolje: ocvrli na olju ali masti. Te koščke polagajmo po kotih in špranjah, po kletih in shrambah, kjer so miši ali podgane. Živalim gre ta vaba zelo v slast, a goba se jim potem v želodcu tako napne, da jih zaduši.

Kako preženeš ščurke. Kupi v drogeriji 50 gramov borove kisline, ki jo zavreš v enem litru vode. To zmešaj potem z drobtinami in koščki kruha, tako da napraviš nekaj močnik. Namaži to zmes na papir in položi na mesta, kjer lazijo ščurki. V kratkem bodo pokončani vsi ščurki.

Kadar se je v posodi kaka jed prismodila, tedaj posode nikar ne skušaj očistiti s tem, da jo strgaš z nožem, ker na ta način posodo samo poškoduješ. Najbolje če jo ostrgaš z lesenim nožem ali s kako ostro trsko in potem še s kako trdo krpo dobro zdrgneš.

LJUDSKO VSEUČILIŠČE

O zimi, sportu, smučanju in zdravju

Huda in človeku sovražna zna biti zima. Kadar leži sneg meter in morda še več na visoko, je zelo otežkočen in oviran promet.

različnimi kraji; to nam je dala čutili letošnja huda in debela zima.

V svoji iznajdljivosti pa se je človek naučil obvladovati tudi prometne zapreke, ki jih povzroča zima s snegom. Začel je rabiti smuč, ki so mu poleg koristi nudile kmalu mnogo prave zimske zabave. Kje in kdaj so se pojavile prve smuč, nam ni znano. Na podlagi raznih zgodovinskih zapiskov sklepamo, da nam je iskati začetek smučk pri severnih narodih, med Sibirci, Rusi in Skandinavci. Pred smučmi je rabil človek krpelje, ki so branile udiranje v snegu in močvirju. S krpeljami pa je bil iznajden šele pripomoček za hojo.

Smuč se omenjajo prvič leta 500 po Kristusu in okoli leta 1000 se je že mnogo pisalo o tem orodju. Umevno je, da se je smučarstvo najprej in najbolj razvilo med onimi narodi, ki le za kratek čas slečejo zimski kožuh.

Medtem ko nam danes služijo smuč večinoma za zabavo, so bile spočetka le prometno sredstvo. Kmalu pa se je razvil smučarski sport, to je, smuč so se začele rabiti v zabavo in razvedrilo.

Zanimivo je, da je smučarstvo tudi na Slovenskem zelo staro. Začelo se je na visoki planoti Bloke, severovzhodno nad Cerkljanskim jezerom. Do kdaj nazaj v preteklost segajo začetki slovenskega smučarstva, nam ni znano, vemo le toliko, kar nam pripoveduje kranjski zgodovinar Valvasor. Iz tega vira posnemamo, da je bilo na Blokah razvito smučarstvo že v 17. veku. Valvasor pripoveduje, da so Bločani sami prišli na to idejo. Tako smemo imenovati Bloke domovino slovenskega smučkega sporta, zlasti, ker vemo, da tam niso bile smuč samo prometno sredstvo, temveč da so služile tudi zabavi. Od imenovanega zgodovinarja namreč vemo, da so se na Blokah prirejale vsako leto neke vrste smučke tekme, ki se sicer ne dajo primerjati z modernimi tekmami, ki pa vendar kažejo, da je smučarstvo na Slovenskem prastaro.

Slovenski moderni smučarski sport pa je star šele dobrih 40 let. V tem času se je smučarstvo pri nas neverjetno razvilo in postalo naš najpriljubljenejši zimski sport. Ne samo meščanom, temveč tudi kmetijski mladini se je ta sport priljubil in zadnja leta je zajelo smučarsko gibanje že tako rekoč vse sloje na Slovenskem.

V naslednjem ne bomo govorili o smučeh kot praktični in koristni napravi, temveč se bomo bavili s smučarstvom kot enim najkoristnejših sportov z zdravstvenega in vzgojnega stališča.

Smučanje je kralj zimskega sporta. Razveseljivo je dejstvo, da smo se tudi Slovenci zadnja leta v tej sportni panogi tako izpopolnili, da smo se lahko udeležili zadnjih mednarodnih zimskosportnih tekem. Pomembno pa je to tudi zaradi tega, da smo vzljubili ta sport, ki spada med najbolj zdrave.

Kar je znanega o ugodnem vplivu sporta na razne dele človeškega telesa, zlasti na živčevje, srce, kri, dihalne in prebavljalne organe, presnavljanje, kožo, mišičevje, okostje in sklepe, to velja v povečani meri za smučarski sport. Človeško telo je v zimskem času mnogo vztrajnejše nego poleti. Zimski sport pa se odlikuje tudi po svoji raznolikosti. Zimsko podnebje v višini 600 do 1000 m je radi večjega mraza in suhosti in radi močnejšega obsolnčevanja bolj okrepujoče in učinkujoče nego poletna vročina. Zrak je nenavadno čist in prozoren. Solnčne žarke odbije vsak kristalček ledu, vsaka snežinka, vsak snežni drobec, tako da je ozračje prepojeno s svetlobo. Zato je priporočati ta sport zlasti onim, ki se v vsakdanjem poklicu ne morejo zadostno naužiti svežega zraka; poleg meščanov zlasti tovarniškimi delavcem, delavcem po rudnikih itd.

Ker se pri smučanju gibljejo in delujejo vsi telesni deli, vpliva ta sport na krvni obtok,

Smučanje vpliva ugodno na dihalne organe. Ojačeno dihanje na svežem zraku popolnoma prezrači pljuča.

Tudi živčevje sodeluje, se uri in krepi pri smučanju, posebno ugoden pa je njegov vpliv na mišičevje.

Posebna prednost smučarskega sporta pred drugimi sportnimi panogami pa je v tem, da se urijo in krepe vsi deli človeškega telesa istočasno.

Napačno je naziranje, da je sport brez pomena za delovne sloje, češ, da se ti telesno že dovolj gibljejo. Res se gibljejo in si utriajo telo, a le enostransko, medtem ko morajo pri smučanju delovati vsi deli. Ni to naporno delo, temveč lahko in poleg tega zabavno in duha osvežujoče udeleževanje, ki more tudi kmetu, delavcu in drugim takim slojem le koristiti. Mladina, ki je okusila sladkosti tega sporta, ne bo ob prostem času silila več v neudrave gostilniške prostore, temveč bo rajši pohitela s smučmi v lepo zimsko naravo.

Ko se je smučarstvo pri nas že tako lepo razvilo, je v korist narodnega zdravja, da se razširi tudi na one sloje, ki so mu bili doslej premaio naklonjeni.

IZ POPOTNIKOVE TORBE

Pisane zgodbe

Poljanska dolina, februarja.

Predpust je vzel slovo. Četudi smo od sveta precej oddaljeni, smo vendar predpust preživeli s številnimi lepimi zabavami. Sokol je imel prireditve na Svečnico, ki je pa bila zaradi hudega mraza slabše obiskana. Za slovo je priredil na pustni večer še maškerado. Svoje veselice sta imeli tudi obe gasilni družbi v Gorenji vasi in v Poljanah.

Zanimiv je tako zvani igralski ali »špilarski bal«, s kakršnim se najbrž postavlja samo Poljanska dolina. Na debeli četrtki se zbere večina kvartopirčev pri predsedniku vseh igralcev v daleč naokrog znani gostilni v Srednji vasi, pri Anžonovcu. Tu se to popoldne in vso noč ter še drugi dan pleše z metanjem kvart. Vmes padajo razni dovtipi in oštevanja, če ta ali oni prenerodno igra ali »špila«. Zvečer postreže mati Anžonka z dobro špehovko. Posebno letos je bil ta bal kaj živahen. Nadaljeval se je še naslednjega dne v petek. Očetu Nacetu se je tiste ure, kar jih je predremal ponoči, ves čas sanjalo, kako je ujel zadnji »štih« skoznice. Igrata pa se le marjaš in tarok, torej prav solidni igri.

Prejšnji teden so gnali orožniki po dolini proti Škofji Loki nekega 30 do 40 letnega moškega s puntako (široko sekuro za tesanje tramov) privežano na hrbtu. Bil je to kmečki sin Fr. Justin, ki je šel v Podvrhu pod Mladim vrhom v občini Javorje s puntako nad svojega očeta, da mu prepíše domovanje. Zgodilo se je to po pogrebu matere. Sin, ki je oženjen in oče štirih otrok, je zahteval od očeta o materinem pogrebu, naj zdaj na njega prepíše bajto. Ker se je oče temu upiral, se je spravil sin nad očeta s puntako. Oče je bežal pred sinom v podstrešje, kjer ga je sin dohitel in ga z ušesom puntake pretepel, k sreči ga ni nevarno ranil.

«Domovina» zadnjega tedna je prišla kakor običajno na obe pošti in bila deloma že dostavljena. V soboto so jo pa orožniki nenadoma zaplenili, kar jo je še bilo na pošti, in po hišah, koder je bila že raznešena. Naročniki, ki so jo že bili prejeli in že prebrali, preden jim je bila zopet odvzeta, seveda ne vedo, kaj je bilo v listu zaplenjeno.

V dolini vlada, seveda, tudi mraz. Vode, razen studenčnih, so zamrznjene, kar že niso bile več let. Žage v dolini zaradi tega stoje. Pa mraz je tudi silno posušil vode, tako, da jo je pričelo primanjkovati.

Ustavljen je po dolini ves avtomobilski promet. Dokler ne bo nastopilo ugodnejše vreme, ni

misliti, da bi se znova upostavil. Veseli so pa tega vremena vozniki, ki prevažajo les.

ZANIMIVOSTI

× **Slava in sodišče.** V Londonu so te dni navdušeno sprejeli junaško letalko Baileyjevo, ki je kot prva ženska sama letela iz Londona v Kapstadt in nazaj. Preletela je 28.000 km. Komaj se je pa vrnila z letališča na svoje londonsko stanovanje, se je zglasil pri njej sodni sluga. Hotel je dokazati, da sodišče ne pozna slave, marveč da se drži samo paragrafov. Baileyjeva bi se morala že davno zagovarjati pred sodiščem radi prestopka cestno-polijskih predpisov, ker je kot šoferka predlaškim prehitro vozila. Sodišče ji pa ni moglo do živoga, ker je bila ves čas odsotna. Lani je gospa Baileyjeva startala v Londonu na sportnem letalu »Moth«. Pri Naiwli v Afriki jo je doletela nezgoda in morali so ji poslati novo letalo. Slo ji pa ni za rekord, kajti posetiti je hotela samo svojega moža, ki je veleindustrijec v Johannesburgu. Hotela je dokazati, da je letalo izvrstno prometno sredstvo tudi za zasebnike, zlasti na dolgih potovanjih. Pred povratkom v London je napravila več izletov po Afriki. Koncem septembra je startala v Pretoriji in je poletela preko zapadne Afrike in Gibraltarja v Evropo. Nehote je dosegla rekord na daljavo, poleg tega je bila pa prva žena, ki je letela preko Konga in Sahare. Toda ženska ostane ženska. Največ preglavic so ji dejale vso pot obleke. Za prtljago ni imela dovolj prostora v aeroplanu in zato je spotoma kupovala nove obleke in perilo. Sodišče jo je iskalo po vsej Afriki. Poslalo je za njo uradni poziv, da se mora čim prej zglasiti. V Ugandi je neki uradnik napisal na poziv, da ime Bailey tam ni znano in poslal je spis nazaj. Tako je gospa Baileyjeva, ki je zaslovela kot drzna letalka po vsem svetu, le morala pred sodišče.

× **Umoril lastno ženo, da bi se polastil zavarovalnine.** V Budimpešti se je zaključila sodna razprava proti madžarskemu pustolovcu Bell Erdelyju, ki se je moral zagovarjati pred sodniki zaradi umora svoje žene ter zaradi ponarejanja menic in listin. Obravnava je trajala dolgo in je bila zelo napeta. Njena zgodovina je naslednja: Lani poleti sta bila ob Millštättskem jezeru na letovišču Erdely in njegova žena, bivša igralka. Nekega dne sta šla zakonca na planeo, kjer se je pripetila Erdelyjevi ženi nezgoda: padla je v prepad, odkoder so jo pa rešili. Že tedaj se je govorilo, da je Erdely sam pahnil ženo v prepad, ker je bila zavarovana za visoko vsoto. Kmalu potem, ko si je Erdelyjeva opomogla, so jo našli v postelji mrtvo. Kot vzrok smrti se je navajala najprej srčna kap, nato pa zastrupljenje z veronalom. Mrliča so raztelesili in dognali, da žena ni umrla navadne smrti, ampak da je bila zastrupljena in po vrhu še zadavljena. Policija je takoj osumila umora moža pokojnice in ta je moral na zatožno klop, kjer je bil sedaj obsojen na dosmrtno ječo zaradi umora ter ponareditve dokumentov in menic. Obtoženec je namreč zavaroval svojo ženo za znesek 10.000 ameriških dolarjev in je izvršil umor, da bi se polastil tega denarja.

× **Največja razstava mlečnih izdelkov na svetu.** Dne 8. t. m. so otvorili v Kodanju na Danskem mlekarsko razstavo, ki po svoji ogromnosti presega vse dosedanje tovrstne razstave na svetu. Razstavo sta priredila Centralna organizacija danskih mlekarških društev in Društvo danskih mlekarjev. Razstavilo je 1385 mlekarjev in na oceno je prišlo 1373 vrst sirovega masla ter 814 vrst sira, vse izključno danski pridelek. 18 večjih mlekarjev je razstavilo cele zbirke najraznovrstnejših sirov. Razstavljeni so seveda tudi ostali mlečni izdelki: kazein, kondenzirano mleko, smetana ter sladoleđ. Posebno zanimiv del razstave je ogromna razstava mlekarških strojev. Razstavile so vse danske tvrdke, ki proizvajajo mlekarške stroje in pomožne aparate. Za najboljše mlekarške izdelke bo posebna komisija po oceni priznala medalje in diplome. Pri-

čakuje se ogromen obisk iz inozemstva. Zadnja razstava te vrste na Danskem je bila leta 1920. Kot zanimivost navajamo, da je na Danskem poleg 3084 združnih samo 139 zasebnih mlekarn. V združnih mlekarnah na Danskem se predeluje mleko od 1,173 193 krav, v zasebnih pa samo od 98.953.

× **Lažni car v Ukrajini.** V Ukrajini se je pojavil nedavno samozvanec, ki zatrjuje, da je brat zadnjega ruskega carja veliki knez Mihail Aleksandrovič, o katerem se je prvotno mislilo, da bo zasedel ruski prestol po carjevem odstopu v marcu 1917. Boliševiki so ga hoteli umoriti, pa se je slučajno rešil. Skrival se je dolgo časa po Sibiriji, zdaj se je pa vrnil, ker je prepričan, da se bliža konec vlade moskovskih Antikristov. Tako je pripovedoval neznanec, o katerem se govori, da je res zelo podoben velikemu knezu. Toda mož najbrže ne bo imel sreče, kajti nedavno je bilo končno veljavno dokazano, da je bil veliki knez Mihail Aleksandrovič v juliju 1918. v Permi umorjen. Zanimivo je, da so samozvanca povsod navdušeno sprejemali. V mnogih vaseh so ga kmetje vozili skrivaj od vasi do vasi ter sklicevali shode, na katerih se je pustolovec predstavljajal kmetom. Samozvanec pravi, da je posetil najprej Ukrajino zato, ker je ta dežela zibelka pravoslavja in boznejših moskovskih carjev. Svoj prestol hoče obnoviti v Kijevu kot stari prestolici Ukrajine. Zanimivo je, da sovjetska oblastva samozvanca niso mogla do živga. Iz Harkova so poslali v poltaysko gubernijo več vohunov, da bi samozvanca izsledili in aretirali, a vohuni mu niso mogli do živga. Šele, ko so priselili harkovskim detektivom na pomoč moskovski, se je posrečilo samozvanca izslediti in aretirati. Izkazalo se je, da je dozdevni veliki knez samo kmet Nikita Žmurčikov, ki bo moral zdaj nositi vse posledice svoje predrznosti.

× **Upor zaradi pisave z latinico.** Turška javnost se že več dni zanima za veleizdajniški proces, ki se vrši v maloazijskem mestu Brüssi. 30 Turkov je obtoženih, da so pripravljali prevrat v Turčiji. Iz obtožnice je razvidno, da so ustanovili obtoženci Društvo za zaščito mohamedanske vere, ki naj bi z uporom odstranilo vse uvedbe Kemal paše, v prvi vrsti latinico, ki je uvedena po turških šolah. V zaroto so bili zapleteni tudi mnogi odlični javni funkcionarji, glavni kolovodja je pa neki Džemal, ki je imel stike z mnogimi političnimi kaznjenci v državnih kaznilnicah. Kaznjenci naj bi se ob določenem času uprli in povzročili notranje homatije. V Carigradu so v zvezi s tem procesom carinski organi zaplenili osem velikih zabojev, v katerih so bile ključavnice. Carinski organi so pa mislili, da je v zabojih orožje. Ko so jih odprli, so res našli v njih mnogo revolverjev. Pred sodiščem so vsi obtoženci odločno zanikali krivdo, samo Sabri beg je priznal, da je bil zapleten v zaroto. Tudi glavni obtoženec Džemal zanika vsako krivdo.

× **S čolnom v Turčijo.** Pred dnevi so opazili na Donavi tik ob avstrijski meji zločljiv čoln, ki se je obupno boril z ledenimi ploščami, ki jih je gromadil veletok v svoji strugi. Ljudje, ki so videli drznega veslača, so z velikim naporom potegnili čoln k bregu in rešili mladeniča, ki je izjavil, da je hotel staršem pobegniti v Turčijo. 17letni dijak, sin nekega inženjerja iz Regensburga, je med vožnjo mnogo trpel zaradi silnega mraza. Premrzlega lahkomišelneža so seveda takoj vrnili staršem. Bil je brez denarja, v čolnu pa je imel precejšnjo zalogo suhega mesa, kruha in vina.

× **Celo v Jeruzalemu je sneg.** Povsod v Levantu so divjali zadnje tedne močni viharji s snežnimi meteži. V Aleksandriji je te dni prvič po 30 letih zapadel sneg. Snežilo je več ur. V Libanonu imajo 4 metre snega. Reka Jordan je narasla in preplavila mostove. Promet med mesti Beirut in Damask ter med Kaifo in Beirutom je popolnoma prekinjen. Tudi Jeruzalem pokriva debela snežna plast.

× **Jezik mu je primrznil na železno ograjo.** V Wellsu v Avstriji se je prošle dni pripetila originalna neizgovorna. Nespametni šletni učenec je lizal

led, ki se je napravil na železni ograji cerkve sv. Mihaela. Nekaj časa se mu je to videlo zelo prijetno, kmalu pa mu je jezik primrznil na ograjo. Fant ga ni več mogel odtrgati. Začel je tuliti. Ljudje, ki so videli, da se je jezik prijel ograje in da ga otrok ne more več potegniti v usta, so ga začeli ribati s snegom in so ga počasi toliko ogreli, da ga je otrok lahko spravil nazaj v usta. Potem so peljali fanta k zdravniku, ki je ugotovil, da je jezik težko poškodovan in da bo treba precej časa, da popolnoma ozdravi.

× **Srebro in sploh kovine baje izžarevajo zdravilne žarke.** Dunajski listi poročajo o zanimivih poskusih nekega graškega vseučiliškega profesorja, ki je ugotovil, da izžarevajo nekatere kovine zdravilne žarke, kar velja v prvi vrsti za srebro. Srebrna ruda in čisto srebro imata baje zelo blagodejen vpliv na rane. Zašite rane se nikoli ne gnoje, čeprav ostane nit v rani, če pokrijemo obvezo še s srebrno deščico. Srebro v obvezi ne prepreči samo vnetja in gnojenja, marveč omeji tudi razne komplikacije. Blagodejno vpliva srebro tudi na opekline. V tem pogledu je učinek srebra neprimerno večji kakor učinek raznih mazil in olja. Zdravilnih žarkov pa ne izžareva samo srebro, marveč tudi druge kovine. Košček cinkaste žice baje uniči vse bacile okrog sebe. Zdravilna moč raznih kovin izvira večinoma iz izžarevanja. Na to izžarevanje so opozorile profesorja izkušnje starih Indijcev, ki so nosili mrlične v rudnike, kjer so se trupla brez vsakih pripomočkov izpremenila v mumije. Znano je tudi, da ostanejo trupla v svinčnih krstah popolnoma ohranjena. Graški profesor je prepričan, da bodo igrale kovine v zdravilstvu še važno vlogo.

× **Bitka s cigani.** Hud mrzaz zadnjih dni je prisilil tolpo kakšnih sto ciganov, ki so potevali po Kasseiskem na Nemškem in razkazovali petindvajsetorico medvedov, da so se hoteli nastaniti v neki gostilni v Grumbachu. Gostilničar, te družbe ni hotel sprejeti in ji je zaklenil vrata pred nosom. Razjarjeni cigani pa so navadili na hišo in po kratkem streljanju so udrli vanjo, zvezali gostilničarja in njegovo družino ter jo spravili v klet. Nato so v gostilni in stanovanju razbili vse na drobne kose. Med tem časom so bili vaščani poklicali stražnike. Bilo jih je pa premalo, da bi mogli skozi čredo izstradanih medvedov v gostilno. Morali so poklicati močan oddelček orožnikov iz bližnjega mesta, ki je po trdem boju z zverinami vdrl v gostilno in polovil vso cigansko družbo. S to niso imeli dosti opravka, ker je bila izpraznila skoro vso zalogo alkoholnih pijač.

× **Čudne vrste mraza na Filipinskih otokih.** Iz Manile na Filipinskih otokih poročajo, da so imeli te dni tam »mraz«, kakršnega niti najstarejši ljudje ne pomnijo. Živo srebro v toplomeru je kazalo 17 stopinj C nad ničlo. Da je bilo 17 stopinj nad ničlo in da kljub temu lahko govorimo o rekordnem mrazu, se utegne zdeti smešno, zlasti zdaj, ko pritiska že več tednov strupen mraz. Za tropične kraje je pa 17 stopinj nad ničlo že zelo hud mraz. Večina prebivalcev Manile je prehlajena, ljudje, ki morajo po opravkih v mesto ali v okolico, se tresejo od »mraza« in se zaman zavijajo v dežne plašče. Prehlajenih in nahodnih ljudi je v mestu toliko, da je dal zdravstveni referent manilskega magistrata plakirati poziv, naj se ljudje ne poljubljajo, ker je to zdravju škodljivo.

× **Čudna poslednja želja na smrt obsojenega zločinca.** Zločinec Javarski, ki ga je newyorško sodišče obsodilo v smrt na električnem stolu, je pred usmrtitvijo izrazil neobičajno željo. Obsojenec je pričel dva tedna pred usodnim dnem čitati podlistek v nekem ameriškem časopisu. Ker se je pa konec njegovega življenja približal prej kakor konec zanimivega podlistka, je obsojenec izjavil, da je docela obupan, ker mu ni dano, da bi dočkal konec romana. Njegovo poslednjo željo je uprava jetnišnice sporočila uredništvu časopisa, ki je Javarskemu takoj ustreglo. Dve uri pred smrtjo je zločinec prejel odtis zaključka romana, ki mu je tako prirasel k srcu. Nato je lahko umrl ob misli na štivo, ki mu je krajšalo zadnje ure zločinskega življenja.

se imenuje občutek, ko smo srečni,

Tako veseli smo lahko tudi tisti dan, ko se pere perilo, ako se spomnimo 7 prednosti, katere ima

× **Tri svoje otroke ustrelil.** Te dni se je odigrala v stanovanju inženjerja Viktorja Deceustera v Antwerpenu strašna žaloigra. Inženjer Deceuster je bil poročen nad 25 let. Z ženo je živel v srečnem zakonu; oba sta bila v Antwerpenu ugledna in spoštovana meščana. V zakonu sta imela četvero otrok, od katerih je bil najstarejši, Julijan, star 25, najmlajši Jožef pa 9 let. Od štirih otrok je samo najmlajši preživel grozno tragedijo. Te dni popoldne je prišel inženjer kakor običajno domov h kosilu. Bil je zelo dobre volje in nič ni kazalo, da snuje na tistem groznejšem naklepu. Pred odhodom je ženi dejal, da ima zvečer društveno sejo in da pride nekoliko kasneje domov. Pomnil je, da ga z večerjo ni treba čakati, obenem je pa dal ženi gledališko vstopnico, češ, naj si ogleda zvečer neko žaloigro v gledališču. Žena je hvaležno sprejela vstopnico in ničesar hudega slutega odšla zvečer v gledališče. Toda medtem se je doma odigrala grozna žaloigra, ki je na mah uničila rodbinsko srečo. Inženjer se je vrnil že okoli 9. domov. Otroci so bili baš pri večerji in bili so nemalo presenečeni, ko so zagledali očeta. Inženjer je bil prav dobro razpoložen, govoril je še nekaj časa z otroki in jim pravil, da je bila seja končana pred določenim časom. S seboj je prinesel tudi steklenico vina in ga natočil otrokom. V vino je pa neopaženo pomešal neko omamno sredstvo in posledica je bila, da so začeli otroci nenadoma kinkati in dremati. Nato so odšli spat. Toda dočim so se dečki še sami slekli, je obšla 20letno hčerko Ivano taka omotica, da je zaspala na stolu za mizo. Na ta trenutek je čakal inženjer. Ko so vsi štirje otroci zatisnili oči, je pristopil k speči hčerki, ji nastavil samokres na sence in sprožil. Smrtonosni strel je zbudil najstarejšega sina, ki je prestrašen pianil s postelje. Toda klic na pomoč mu je zamrl v ustih, zakaj očetova krogla ga je zadela v glavo in mrtev se

Lepota — zdravie!

Oboje potrebuje prave nege, toda samo z zdravstveno zanesljivimi sredstvi, kot Fellerjeva Elsa-pomada za obraz ter zaščito kote tudi proti solčnim pegam, nadalje Elsa-pomada za porast las, 2 lončka za vnaprej poslanih 40 Din, Fellerjeva Elsa-mila zdravja in lepote, vsebujejo dobro delujoče sestavine 6 vrst: lili-jino, rumenjakovo, glicerino, boraksovo, katanovo ter milo za britje. Od teh na poskus 5 komadov po izbiri za vnaprej poslanih 52 Din pošlje lekarnar FELLER, Stubica Donja, Elis. g. 360, Hrvatska. Za pranje glave: Elsa-Shampoo Din 330.

Žrebanje v drž. razr. loteriji

Dne 5. februarja so bile sledeče pri nas kupljene srečke izžrebane:

Din 30.000 je zadela št. 115.680

Din 3000 je zadela št. 5767

Po Din 1000.— številke: 20.061, 75.770, 84.664.

Po Din 300.— številke: 5727, 5743, 17.914, 17.961, 30.965, 40.528, 53.433, 53.457, 53.472, 66.632, 66.653, 66.661, 66.667, 91.783, 91.796, 7.613, 20.088, 20.116, 20.128, 46.009, 70.221, 70.258, 70.298, 84.590, 84.658, 84.693, 97.316, 97.353, 97.377, 97.410, 97.440, 109.742, 109.836, 123.807, 123.811, 103.157, 103.164, 34.756, 34.765, 58.296, 58.304, 58.307, 74.697, 96.852, 99.759, 107.952, 123.529, 123.555.

ZADRUŽNA HRANILNICA, r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra cesta 19.

je zgrudil na tla. Počila sta še dva strela in usmrtila drugega sina. Inženjer je nato stopil k postelji, kjer je kljub strelom še vedno spal najmlajši sin, poljubil ga je na čelo in takoj nato telefonično obvestil policijo o krvavi žaloigrki, ki se je pravkar odigrala v njegovi hiši. Na komisariatu je mož izpovedal, da je svoje tri otroke ustrelil, ker je prepričan, da ga je žena varala in da mu je bila v prvih letih zakona čisto nezvesta. Prejel je v zadnjem času zaporedoma tri pisma, v katerih mu je neznani pisec poročal, da ni oče prvih treh otrok in da je samo najmlajši sin njegov. Vsa tri pisma je inženjer pokazal komisariju. Izkazalo se je, da jih je pisala ena in ista oseba. Na vprašanje, ali pozna pisca, je inženjer odločno izjavil, da ne. Naravnost nepojmljivo pa je, da ženi sploh ni ničesar omenil o pismih. Policija je ugotovila, da je inženjer že lani večkrat prejel pisma, v katerih pa nikoli ni bila omenjena ženinina nezvestoba. Zdi se, da je postal nesrečni inženjer žrtev podlega spletkarja, ki se je hotel osvetiti, ni pa tudi izključeno, da si je nekdo vse skupaj samo za šalo izmislil. Deceusterja so odčali na opazovalni oddelek, kajti vse kaže, da je storil svoje dejanje v duševni zmedenosti.

Nerodnež: «S svojimi nikoder!»
«Gospod: «Saj sem vas videl, ko ste odmaknili nogo!»

Nerodnež: «Tisto že. Čevlje pa sem si izposodil...»

Koliko stane.

Lizika ima god in Dorica je povabljen. Obe občudujeta novo punčko, ki jo je Lizika dobila ob tej priliki.

Dorica jo temeljito pregleda in preišče ter odkrije, da je na zadnjem delu telesa napisana cena 90 Din.

Ko Lizika to vidi, se obrne in reče: «Poglej no moj hrbet, Dorica, koliko stanem jaz.»

Otroška modrost.

Pepček, nezakonski sin najemnice, in Julči, sin lišnega gospodarja, sta se sporekla.

Julči: «Kaj boš ti, ko še očeta nimaš!»

Pepček: «Več jih imam kakor ti, da veš!»

V šoli.

Učiteljica: «Kakor sem pripovedovala včeraj, nekatere živali izumirajo. Ali znaš kakšen primer, Mihec?»

Mihec: «Da, da! Na primer naši zajci. Od desetih sta še samo dva živa...»

Listnica uredništva

Vesti o porokah objavimo samo, ako jih prejmemo od naših starih dopisnikov.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Zmota.

V gneči stopi nerodnež gospodu na nogo.
Gospod: «Kod stopate s svojimi čevlji?»

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 7 Din. Zenitni oglas, dopisovanja in trgovski oglas vsaka beseda 1 Din. Za pošiljanje ponudb in dajanje naslovov še posebej 2 Din. Znesek je priložiti naročilu.

Oglasni oddelek «DOMOVINE», Ljubljana, Prešernova ulica št. 4.

Telefon št. 3492.

Sprejem vajuca.

ki ima veselje do čevljarskega obrta. Hrana in stanovanje v hiši. Prednost ima takšen, ki se je že kaj učil.
— Pavel Rozman, čevljar, Srednja vas v Bohinju. 275

Krožna žaga

z vertikalno in poševno ploščo ter elektromotor 5 in pol konjskih sil, oboje dve leti v rabi, prodam. — Naslov v oglasnem oddelku «Domovine». 2777

Parni kotel za parjenje bukovine

— stoječ, 2 do 3 kub. metre vsebine, preizkušen in za takojšnjo porabo, kupi graščina Boštanj ob Savi. 2366

Prvovrstno seno za krave in konje.

prešano in neprešano, ima po primerni ceni naprodaj J. Oblak, Vrtnika št. 1. 2332

Ajdovega medu 10.000 kg

pristnega, prodamo kilogram po 15 do 17 Din. Čebelarji v Prekmurju ga še imajo 20.000 kg. — Ponudbe na Čebelarsko podruž. (prof. Pavlič) v Mur. Soboti. 2973

Urarska popravila

izvršuje najprecizneje in najceneje Franc Wölfling, urar, Ljubljana, Gosposvetska cesta 12. 3004

Parcelo v Ljubljani

ob Dunajski cesti do Stadiona kupim. — Pismene ponudbe z navedbo cene in velikosti na oglasni oddelek «Domovine» po šifro «Parcela 98». 2338

Pritlična hiša

z dvema sobama, kletjo in nekaj vrta za zelenjavo, novo ogrodje, proda za 12.500 Din Bertonec, Ljubno, Gorenjsko. 2929

Trgovino z mešanim blagom

na prometnem kraju, staro in dobro vpeljano, z zalogo in inventarjem, prodam. — Naslov v oglasnem oddelku «Domovine». 3002

Stanovanje

obstoječe iz kuhinje in sobe, v novi hiši, z električno razsvetljavo, oddam s 1. marcem t. l. mirni stranki v najem. — Naslov v podruž. «Domovine» v Celju. 2966

Gostilno v sredini mesta

dobro idočo, zaradi bolezni takoj prodam. Pripravno za Dalmatinca. — Ponudbe na oglasni oddelek «Domovine» pod šifro «Takojšnje plačilo». 2986

Stavbne parcele

največ 100 korakov od kolodvora ali od šole v Zalogu pri Ljubljani, prodam. Parcele stoje tik ob cesti in merijo po okrog 450 do 500 kvadr. metrov. — Podrobnejša pojasnila se dobé v Mostah 3 pri Ljubljani. 2889

Bolečine,

vzroki in njihovo zdravljenje.

Znameniti angleški zdravnik dr. Haig je dokazal, da skoro vsi kulturni ljudje s svojo obilno hrano uživajo tudi razne strupe (posebno mokračno kislino in urate). Ti strupi povzročajo vse mogoče bolezni in dovedejo človeka do prezgodnje starosti in celo smrti. Na srečo so znani učenjaki — Broun-Sekar, Karno, Guaze in drugi — dokazali, da postane bolan in zanemarjen ali oslabil organizem in ravno tako fizično in duševno preutrujen organizem pod vplivom fiziološkega ekstrakta (kakor je «KALEFLUID» D. Kaleničenka, pripravljene iz žlez mladih živali) zopet zdrav, skratka pomlajen.

Vsled tega se «KALEFLUID» D. Kaleničenka približuje medicinskim zborom vsega sveta; na milijone bolnikov smatra kot močno ojačujoče in moč povračujoče sredstvo za časa in po poteku bolezni, operacij, porodu, napornem duševnem ali telesnem delu, pri hitrem duševnem ali fizičnem utrujenju.

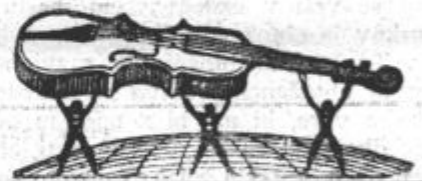
«KALEFLUID» je potreben vsem onim, katerih organizem je nagnjen k raznim obolenjem, zahteva pa stalno krepitev moči, povzročene od bolezni, slabe prehrane ali duševnega dela.

Gg. zdravnikom «Kalefluid» brezplačno in franko v svrhu preizkušnje.

Brezplačno pošljemo vsakomur podrobno literaturo o «KALEFLUIDU» s poskusnjami mnogih profesorjev in zdravnikov pri bolnikih. Obrnite se na naslov: Beograd, Sumadijska ulica 33, Miloš Marković.

Zahtevajte samo pravi «KALEFLUID» D. Kaleničenka, pazite na etiketo, na kateri so označene nagrade (grand prix, velike zlate kolajne), ki jih je «KALEFLUID» dobil na razstavah v Parizu, Londonu, Bruslju, Rimu in drugod. — Varujte se imitacij zaradi svojega zdravja in težko pridobljenega denarja.

«KALEFLUID» D. Kaleničenka (kapljice in ampule za vbrizgavanje) se dobe v boljših lekarnah in drogerijah vsega sveta.

Veliki cenik

ilustrovani dobite zastoj! Zahtevajte ga od skladišča

MEINEL in HEROLD

tovarna glasbil, gramofonov in harmonik
R. Lorgner, MARIBOR št. 104-B.

Violine od 95 Din. Ročne harmonike od 85 Din. Tamburice od 98 Din. Gramofoni od 545 Din in dalje.

Zahtevajte brezplačni CENIK s 1060 slikami

Roskopf ura 49 Din.

Ura na sidro (ankerica) nekoliko boljše izvršitve z 3 letnim jamstvom 65 Din.

Ista original patent preciz. Roskopf ura na sidro, pravi nikelj, kolesje nepristopno prahu tekoče vse v rubinih, posebno točna, 5 letno jamstvo

98 Din.

Omega, Doxa in druge ure cenejše kot drugod.

Budilka 64 Din
z 2 zvoncema in 3let. jamstvom
69 Din.

R. Kiffmann, Maribor št. 43/b
specialist samo za boljše ure.

